

SLOVENSKI

Poročevallec

Izdaja in tiska, časopisno podjetje Slovenski poročevallec - direktor: Rudi Janžaba - glavni in odgovorni urednik: Sergej Vozniak - uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 3, telefon 23-522 do 23-526 - Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1-11, telefon 3-522 do 3-536 - Oglasi: oddelček Ljubljana, Titova cesta 4, telefon 21-836, za ljubljanske naročnike 20-483, za zunanje 21-832 - Poštni predal št. 29 - Ziro račun pri Komunalni banki Ljubljana številka 600-704/1-367 - Mesečna naročnina 230 din

Murphyjevo leteče poslanstvo

OD NAŠEGA STALNEGA DOPIŠNIKA

BAGDAD, 4. avg. (Telegram). Med svojimi — ne tako redkimi — potovanji je g. Murphy obiskal tudi Bagdad, imel razgovore s predsednikom Kasemom, ministrom Senšalom in Hamidom. Nato se je vrnil v Beirut, kjer ima svojčasni sedež. Kot se je zvedelo tu, bo v torek v Kairu, da bi kompletiral svoje bivanje na tem znamenitem področju. Murphy je doslej razpravljal z državniškimi Bejruta, Amana, Jeruzalema in Bagdada. Po bisku v Kairu se bo vrnil v ZDA. S kakšnimi priporočili in vtisi? To je vprašanje, ki se sedaj najbolj pogosto sliši.

Kot je znano, je Murphy obiskal to področje v svojstvu posebnega odposlanca predsednika ZDA. Po eni strani pravijo, da je realisti, istočasno pa strahoboren, to je človek, ki odpravlja težave. Vse to je bilo treba naštet, da bi bolje razumeli Murphyjevo miseljo v Bagdadu, kjer ni mogoče slišati niti enega uradnega komentarja o

njegovih razgovorih z drugimi mlade iranske republike.

Murphy se je zadržal v Bagdadu 24 ur. Prišel je v soboto o. 3 popoldne, o. otovajal pa večer ob 2. V soboto je imel razgovor z ministrom za nacionalno usmeritev Senšalom in dal kratke intervju za iraški tisk. V nedeljo se je razgovarjal s Kasemom in Hamidom, ministrom za finance, ter po obrazložil svojih vtisov tujim novinarjem odptoval v Beirut. To je vse.

Cetudi je bil bisk kraček, mu pripisujejo izreden pomen. Murphy je obiskal Bagdad takoj po zahodnem in ameriškem priznanju iraške republike. Murphy je prvi vidnejši politični funkcionar Zahoda, ki je obiskal novi Irak. Po mišljenju tamkajšnjih krogov daje obisk sam po sebi in tudi nekatere njegove izjave podlago za določen optimizem v pogledu bodoče ameriške politike na tem področju. V vsakem primeru pa je obisk za Irak velikega pomena, ker ameriška politika na žalost ni vsebovala konstruktivnih in realističnih potez.

Ob odhodu je Murphy izjavil tujim novinarjem, da je impresioniran in da je napravil Irak nanj odličen vtis. Posebej je poudaril, da ga je vlada prepričala o trdni odločenosti Iraka, da

se ne bo vezal na noben blok. Dejal je še, da je sedaj mnogo bolje obveščen o položaju v Iraku. Ta zadnja izjava je posebno značilna in pomembna, ker je že dolgo očito, da so zahodnim silam, posebno pa ZDA, potrebne boljše informacije o razpoloženju in položaju na tem področju, predvsem stvarneje in manj panične informacije.

Med tujimi novinarji v Bagdadu vlada vtis, da bi Murphyjevo potovanje lahko pomenilo napoved možne in skrajno potrebne spremembe v ameriški politiki do tega področja. Murphy se je namreč lahko sedaj prepričal, da tukaj ni nobenega »vakuuma«, da je nasprotno, celotno področje nabit s težnjami po svobodi in neodvisnosti in da so Arabci prepričani, da je to mogoče doseči, če so neodvisni, če odločajo o svoji usodi, sami, brez tujih blokov in baz. Značilna je v tem smislu Murphyjeva izjava o »prepričanju«, ča Irak ne bo pristopil k tujim blokom. Ali je to znak, da odstopa Zahod od svoje dosedanje, tako usodne politike ustvarjanja strateških in blokovskih oporišč na področju, ki bi bilo brez takih oporišč velika opora miru in miroljubnega sodelovanja z vsemi deželami? Morda želi Zahod sedaj zagotoviti le »neutralizacijo« s odnezhodnega področja? Morda se je sprizajnil z dejstvom, da je to področje za vsake blokoveke načrte izgubljeno?

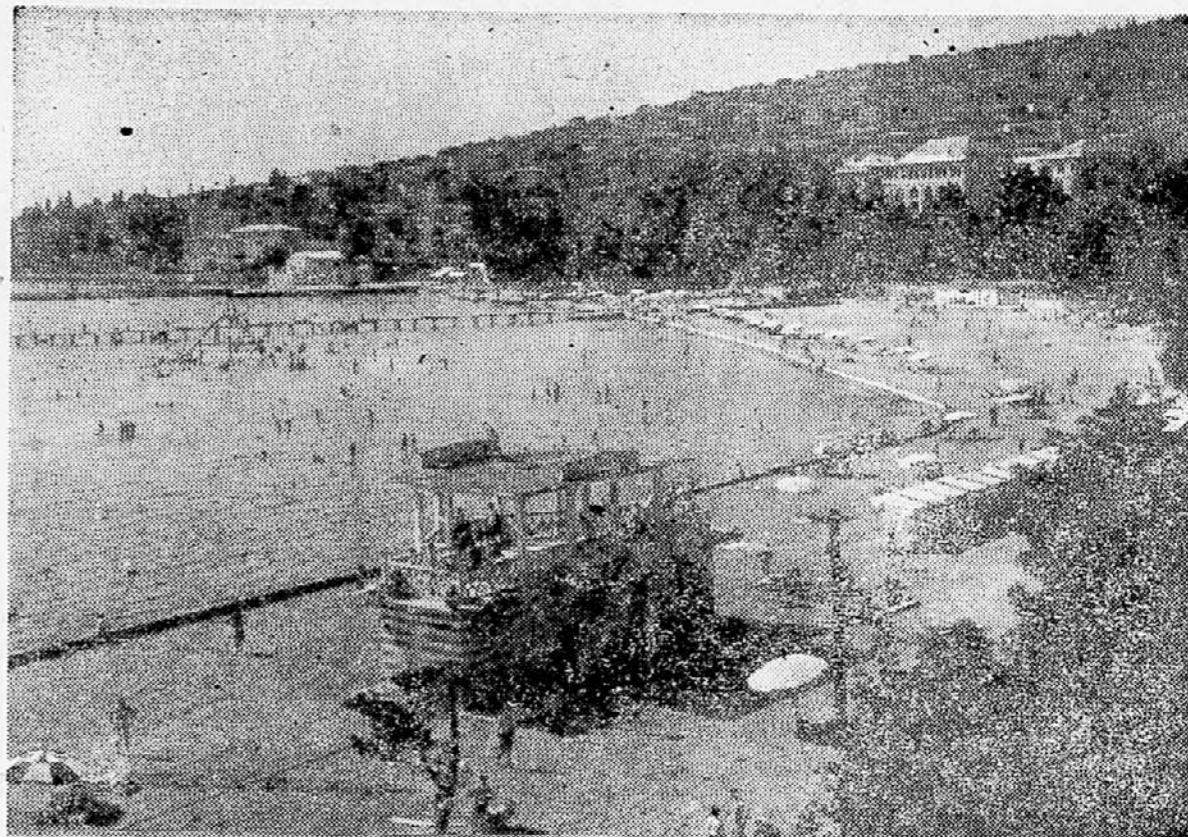
To so seveda samo ugibanja in predpostavke. V vsakem primeru pa tako gibanja vzbujajo določen optimizem v pogledu

razvoja političnega položaja tukaj, kjer bi prenehanje zahodnega vmešavanja občutno stabiliziralo razmere na tem nevraltičnem področju.

Gledajoč od tu, iz Bagdada, je položaj v vsakem pogledu sedaj mnogo boljši kot pred dvema tednoma. Neodvisna iraška republika je dejstvo, trdno vsajeno v ta tla. Z mirno in dostojanstveno politiko je nova republikanska vlada mnogo dosegla, morda največ v tem kratkem času. Obisk Murphyja pa kaže pomen, ki mu ga pripisuje Zahod, indirektno morda tudi željo ZDA, da čim hitreje rtpi v dobre odnose z Irako republiko.

Toda ostaja vprašanje, ki ga je postavil neki britanski novinar: Kaj je z Jordanom? In sam nanj tudi odgovoril. Padalci naj bi »zajeli kralja in ga odvedli na zelene otok«. Toda ne glede na vse, Iraška republika, ki je imela in ima mnogo ogroženih nasprotnikov, je v petnajstih dneh osvobodila svet. To pa je več, kot je bilo mogoče v začetku pričakovati.

Zarko Božič

V Portorožu je sicer kopanje zabava številka 1. To nazorno kaže tudi naš posnetek tega slovenskega jadranskega bisera, na katerem je kopalnice v ospredju — Ljudski dom, v katerem bodo igrali mednarodni šahovski turnir, pa v ozadju. Od danes pa do 12. septembra pa bo položaj seveda s...menjen...

IV. MEDNARODNI ŠAHOVSKI TURNIR V PORTOROŽU ODPR:

Za uvod - Bronstein: Gligorič

Matanović se bo pomeril s Saugunettijem

PORTOROŽ, 4. avgusta. (Po telefonu od našega posebnega dopisnika). Z otvoritvijo je dolgo pričakovani mednarodni turnir za svetovno prvenstvo dosegel danes prvi višek. Ne mislite, da je taka otvoritvena svečanost zgolj formalnost. Prav nasprotno. Izrečane so bile tudi številke udeležencev in te so še kako pomembne za končni vrstni red.

V preurejeni dvorani Ljudskega doma v Portorožu se je otvoritev začela ob 17. uri. Med številnimi gosti so bili tudi predsednik Zveze sindikatov Slovenije Stane Kavčič, člana republiškega izvršnega sveta Milko Goršič in Mitja Ribičič, državni podsekretar dr. Antun Vratuša in drugi. Prvi je spregovoril predsednik Šahovske zveze Jugoslavije Brane Jevremović, ki je prek podpredsednika FIDE pozdravil vse članice te šahovske svetovne organizacije, nadalje predstavnike oblasti, goste in udeležence turnirja. Zahvalil se je FIDE za zaupanje, ki ga je izkazala Jugoslaviji s tem, da ji je prepustila organizacijo tega doslej najmočnejšega šahovskega turnirja na svetu in pripomnil, da so takšni turnirji izreden prispevek k prijateljskemu sode-

(Arg) 8. Panno (Arg), 9. Olafsson (Islandija), 10. Talj (SZ) 11. Petrosjan (SZ), 12. Šerwin (ZDA), 13. De Greif (Kol), 14. Szabo (Mad), 5. Pachman (CSR), 16. Matanović (Jug) 17. dr. Filip (CSR) 18. Cardoso (Filipini), 19. Gligorič (Jug), 20. Najkirh (Bolg), 21. Fuster (Kanada).

Armada »izvaja referendum«

Alžir, 4. avg. (AP) Akcija francoske armade v Alžiriji pri izvajanju referenduma o novih ustavnih določbah je stopila v drugo fazo.

Ko je bila končana sestava volilnih seznamov, ki so zajeli kakih 7 odstotkov muslimanskih volivcev, je postala naloga armade razgnati apatijo muslimanov do glasovanja o ustavi. Zakaj, če ne bi šli na glasovanje ali če bi v volilne skrinjice vržli prazne lističe, bi Alžirci s tem pokazali, da nočejo imeti nobenega opravka pri določanju francoske prihodnosti, kar bi pomenilo, da so za vstajo. Zato je armada začela intenzivno propagando, v kateri je uporabila tovrstneke z dvojniki ter poarvane plakate, pripravila pa tudi serijo posebnih propagandnih filmov, ki naj bi pridobili toliko in toliko volivcev. Toda novinarji tukaj opažajo, da muslimanski Alžirci vedno bolj močijo, čim bolj se približuje dan glasovanja.

»Atlas« uspel

New York, 4. avg. (AP) Predstavnik družbe »Convair«, ki je zgradila medkontinentalni balistični izstrelak »Atlas«, je izjavil, da je bil poskus v soboto v celoti uspešen. Izstrelak »Atlas«, ki ima tri pogonske naprave, je preletel 4000 kilometrov daleč s hitrostjo 24.000 km na uro ter je dosegel največjo višino 1280 km.

Javno ali tajno?

Hammaršköldovi pomisleki proti javni otvoritvi sestanka na najvišji ravni

NEW YORK, 4. avg. (AP). Na sedežu Združenih narodov se je izvedelo, da gleda generalni sekretar Hammaršköld z določenim strahom na to, da bi bila otvoritev konference predsednikov vlad v Varnostnem svetu javna.

V diplomatskih krogih trdijo, da je Hammaršköld zaskrbljen zato, ker bi takšen začetek konference glede na navzočnost številnih novinarjev, lahko koristili za propagandne govore. V poročilih dopisnikov je rečeno, da je Hammaršköld izrazil to bojazen v spomenici o pripravah na konferenco najvišjih predstavnikov v okviru Varnostnega sveta, ki so jo v petek razdelili delegatom enajstih držav, članicam sveta. Mimo tega pa Hammaršköld — kakor se je zvedelo na sedežu OZN — namerava nadaljevati neuradna posvetovanja, na katerih bo obravnavali čas, kraj, javni red in proceduro predlagane konference.

Na Malti so prepovedali demonstracije

La Valetta, 4. avg. (Reuter) Guverner Malte Robert Laycock je danes izjavil, da bo začenši z 18. avgustom ukinjena prepoved demonstracij in javnih zborovanj na otoku. Pripomnil je, da bo ta ukrep pomagal k ublažitvi položaja na otoku.

Razgovori z epozicijo

Posebni odposlanec predsednika ZDA Murphy se je včeraj sestal s Saebom Salamom — Nove okrepitve za ameriške čete — splošna pomiritev

BEJRUT, 4. avg. (AFP). Posebni odposlanec predsednika ZDA Eisenhowerja za Srednji vzhod Robert Murphy se bo danes prvič sestal z zastopnikom libanonske opozicije in poveljnikom uporniških sil Salamom. Se pred kratkim je Salam izjavil, da ne bi zavrnil sestanka z Murphyjem, če bi ga ta želel. Doselej je Murphy že stopil v stik z drugimi zastopniki libanonske opozicije.

Murphy bo jutri odptoval iz Libanona v Kairo. Na poti v ZDA, kjer bo moral poročati predsedniku Eisenhowerju, bo Murphy obiskal London. Obvestil bo britanskega zunanjega ministra Selwyna Lloyda o rezultatih svoje misije v Libanonu, ki je trajala dva tedna.

Med tem se v Linanonu nadaljuje izkrcavanje ameriških vojaških okrepitev. Danes so se izkrcale nove čete, med njimi tudi oklepni bataljon s tanki tipa »Patton«. Ameriški vojaški zastopnik je izjavil, da so nadaljnje okrepitve na poti, ni pa hotel povedati podrobnosti.

V bejrutski politični krogih trdijo, da bo novi libanonski predsednik general Sehab danes objavil svoj program za likvidacijo trimesečne krize v državi. General Sehab doslej ni dal nobene izjave o svoji politiki.

Libanonski tisk piše, da je po izvolitvi generala Sehaba za libanonskega predsednika čutili po vsej državi splošno popuščanje napetosti, kljub okrepitvam ameriških čet. Tudi tujte agencije poročajo, da so sovražnosti skoraj popolnoma ponehale, čeprav uporniki še niso položili orožja. Pored-

koma se dogajajo manjši incidenti tako v Bejrutu kakor v notranjosti države, ki pa nimajo narave organizirane akcije. Nekatere politične osebnosti izjavljajo, da je glavna skrb novo izvoljenega predsednika Sehaba, kako razorožiti prebivalstvo, ker je to po njegovem mnenju pogoj za mir in politično stabilnost v državi.

Eden izmed voditeljev libanonskih upornikov Kamal Džumblat je začel razoroževati svojo skupino upornikov, pripadnikov plemena Druzov, ki je 86 dni nadzorovala veliko gorsko področje jugovzhodno od Bejruta. To je prišlo po izvolitvi generala Sehaba za predsednika, ker Džumblat meni, da je izvolitev pomenila velik uspeh opozicijske fronte. Čeprav se zmeraj vztraja pri takojšnjem odstopu predsednika Chamouna, so ta Džumblatov korak ocenili kot nov dokaz splošnega popuščanja napetosti v Libanonu. Drugi uporniški voditelji, ki prav tako vztrajajo pri takojšnjem odstopu predsednika Chamouna, so svojim pristajšem naročili, naj obdržijo orožje in položaje.

Hkrati pa je ostalo nerešeno še nekaj političnih vprašanj. Predvsem gre za to, kdo bo zastopal Libanon, če bo povabljen na konferenco predsednikov vlad. Logično bi bilo, da ga zastopa poglavar države ali njegov osebni delegat. Po sedanjih znamenjih sodeč pa se bo libanonski predsednik Chamoun umaknil šele septembra, ko mu poteče mandat. Opozicijski voditelji, ki podpirajo Sehaba, že opozarjajo, da Chamoun ne bo mogel zastopati Libanona na konferenci na najvišji ravni.

Uporniški voditelj v Bejrutu Saeb Salam je dejal, da »bo zelo navarvo, če bo Chamoun ali nekdo, kogar bi on določil, zahteval, da bi zastopal Libanon na konferenci na najvišji ravni«. Drugi opozicijski voditelji izražajo isto mnenje. Zato uporniki zahtevajo takojšen Chamounov odstop, da bi predsedniške posle prevzel Sehab

še pred sklicanjem konference. Doslej je Chamoun vztrajal, da bo ostal na svojem položaju, dokler mu ne poteče mandat. Toda pritisk na Chamouna je vedno hušji. Skupina poslancev je predlagala petico, s katero zahteva izredno zasedanje parlamenta, ki naj bi glasoval o zaupnici vladi predsednika Sarjija Solha. Ti poslanci upajo, da bo moral tudi Chamoun odstopiti, če bi vlada padla.

Organizacija uprave ljudskih odborov

Pred septembrskim posvetovanjem zastopnikov okrajev v Beogradu

Beograd, 4. avg. (Tanjug). Zastopniki okrajev iz vse države se bodo sestali meseca septembra v Beogradu na širšem posvetovanju, kjer bodo obrazložili svoje mnenje o organizaciji uprave ljudskih odborov. To posvetovanje bo pripravil sekretariat zveznega izvršnega sveta za zakonodajo, organizacijo in splošno upravo.

Na posvetovanju bodo obravnavali glavna načela organizacije občinskih in okrajnih upravnih, organov, kakor tudi probleme administracije lokalnih predstavstev. Teze o tem je izdelal sekretariat za zakonodajo in organizacijo. Ob koncu julija so bile poslane vsem okrajem in občinam in pričakujejo, da bo na septembrskem posvetovanju določeno končno stališče in poslani ustrejni predlogi zveznemu izvršnemu svetu.

Namen te akcije ni samo v pripravljanju predlogov, ki naj bi služili za izdelavo zakonskih predpisov. Kakor poudarjajo v sekretariatu za zakonodajo, je pomen te akcije v predhodnih pripravah — v širokem razpravljanju o tezah.

Takšna aktivnost lokalnih činiteljev ob globlji analizi lastnega dela se ocenjuje kot čvrsta podlaga, ki naj bo uvod k sodobni organizaciji v organih uprave ljudskih odborov. V skladu s potrebami naše države. Teze sekretariata zveznega

izvršnega sveta izhajajo — v nasprotju s tako imenovanim resornim načelom — predvsem iz potrebe osredotočenja za dev v upravi občinskih in okrajnih ljudskih odborov. To bi vsekakor dovelo do zmanjšanja pogosto preobširnih organov uprave. Prevladuje mnenje, da mora biti organizacija uprave v skladu z dejanskim obsegom poslov in ne sestavljena po kakšni šabloni.

Republiški zakoni so načelno na stališču, da se mora občinska uprava po pravilu organizirati na načelu koncentracije poslov v enotnem upravem organu, česar pa v največjem številu občin doslej niso izvedli. Vzrok je poleg drugega v težnjah zveznih in republikanskih resorov, da se v vsakem odboru ustanovi poseben organ uprave, pristojen za zadeve tega resora.

Podoben je položaj tudi v okrajnih ljudskih odborih. Ti imajo prav tako veliko število samostojnih organov uprave. Po statističnih podatkih je bilo meseca oktobra leta 1955 v okrajnih odborih 20.975 uslužbencev, medtem ko se je v oktobru leta 1957 njihovo število zmanjšalo na 18.156 ali za 13 odstotkov. Na drugi strani se je število okrajev v tej dobi zmanjšalo od 338 na 92, veliko število zadev iz pristojnosti okrajev pa so prenesli na občinske ljudske odbore. Zato se pogosto pojavlja podvojevanje

poslov v organih uprave ljudskih odborov.

Druga važna stvar, ki jo poudarjajo v tezah, je delovna metoda. Strokovnjaki pripominjajo, da je praksa pokazala veliko neskladnost med sedanjim delovno metodo in takšno, kakršna bi morala biti v moderni administraciji.

Koncentracija zadev in sodobna delovna metoda zahtevata ustrezno strokovno usposabljanje uslužbencev, kar zavzema v tezah sekretariata važno mesto. Tu se pripominja, da je problem usposobljenosti v tesni zvezi z načelom koncentracije zadev v organih uprave ljudskih odborov. Kakor naglašajo strokovnjaki, je to razumljivo, ako se ima v mislih, da lahko je širše usposabljanje uslužbencev in njihovo splošno znanje iz vseh panog uprave omogoči koncentracijo poslov. Na ta način bi lahko obnem reševali probleme raznih upravnih panog. — Prav tako menijo, da bi tudi standardizacija določenih postopkov v delu organov uprave odborov pripomogla k hitrejšemu in učinkovitejšemu delu administracije.

Akciji za ureditev organizacije uprave ljudskih odborov pripisujejo velik pomen, kar je razumljivo, ako se upošteva, da je za nadaljnji uspešen razvoj našega družbenega sistema potrebna tudi učinkovitejša organizacija upravnih organov.

Pogreb pokojnega Lukaša bo danes

Zagreb, 4. avg. Pogreb bivšega podpredsednika prezidija Ljudske skupščine FLRJ Filipa Lukaša bo jutri ob 17. uri v Seveštvih, kjer ga bodo pokopali v rodninski grobnici.

Pokojnikovi soprogi so izrazili svoje sožalje predsednik republike Tito, predsednik Ljudske skupščine FLRJ Petar Stambolić, predsednik Sabora LR Hrvatske dr. Vladimir Bakarić in predsednik izvršnega sveta Sabora Hrvatske Jakov Blažević.

VREME
Napoved za torek: Pretežno sončno vreme z delno oblačnostjo, ki se bo v popoldanskem času še nekoliko povečala. Temperatura ponoči med 7 in 12, v Primorju okoli 17, najvišje dneвне med 26, v Primorju do 27 stopinj. Zjutraj po kotlinah slaba megla.

Prvi vtisi z Gorenjskega sejma

Nagli vsestranski gospodarstveni razvoj Jugoslavije je zahteval od mnogih naših sejemskih organizacij in prireditelj določenih ukrepov. Tako je tudi »Gorenjski sejem« moral več ali manj prekiniti s tradicijo.

Napovedi ob odprtju sejma so obetale, da bo sejem izrazito turističnega in potrosnega značaja. Povedati moramo, da se je organizator res potrudil in dal sejmu novo, za naše gospodarstvo in za slehernega obiskovalca zanimivejšo obliko, čeprav ima sejem še precej starega in konvencionalnega. Mnoge obiskovalce moti izredna pisanost in pomešanost raznih gospodarskih in drugih dejavnosti na enem razstavnem območju.

No, kdaj temu je na VIII. Gorenjskem sejmu predvsem turistično in potrosniško »vzdušje«. Ta prireditev ima zato res vse pogoje, da postane pravi jugoslovanski turistični sejem in tudi komercialno središče za domača in tuja podjetja, ki zasledujejo razvoj turizma, kakor je menil državni sekretar za blagovni promet tovariš Rencelj, ko je obiskal sejem. Hkrati s to široko koncepcijo pa gre tudi za ožjo: za propagiranje Gorenjske, tega pri nas skoraj najbolj zanimivega turističnega področja.

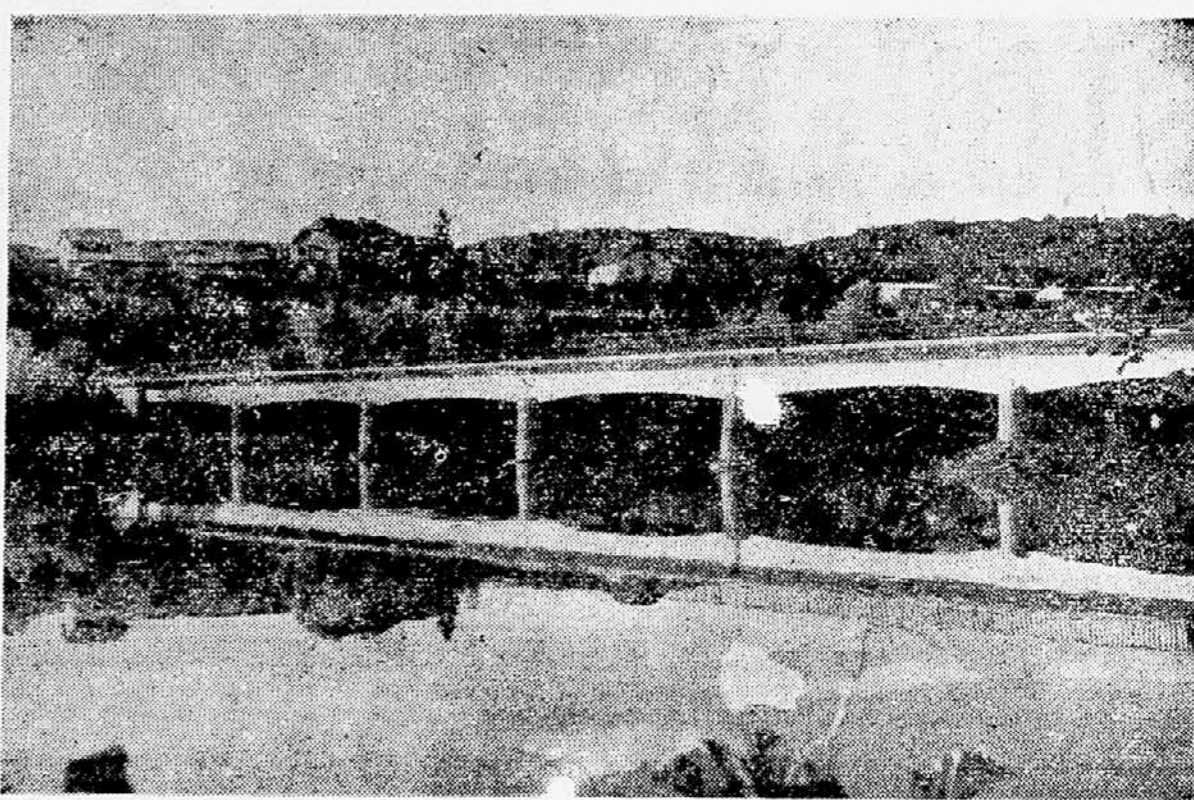
Da vzbujata turistični značaj sejma splošno in precejšnje zanimanje, pa nam dokazuje tudi obisk, ki je že prve dni izredno. Če v soboto in nedeljo ga je obiskalo blizu 12.000 obiskovalcev.

Kaj vse je videti na letošnjem Gorenjskem sejmu, se ne da naštet. Pestrost je očupljiva. Ob vhodu daje turistični sejem razstavnih prostorov »SAP-Turist biroja« in »Putnika«. Potem se vrstijo razstavnih prostorov obrti, industrije, lovcev, umetniških in turističnih fotografij, izdelkov za kmetijstvo, športnih artiklov, avtomobilov, sodobnega trgovskega lokala s hitro postrežbo, izdelkov domače obrti itd. Vodilo organizatorjev je bilo, naj bodo vsi uporabni razstavljeni predmeti obiskovalcem naprodaj. Zato se tu pokazale določene slabosti, kar pa skuša uprava sejma popraviti. Kaže, da se razstavljalci mnogo manj kot organizatorji zavedajo nove vsebine Gorenjskega sejma. To dokazuje tudi slaba informativna uslužnost razstavljalcev, ki se nikakor ne da primerjati z informativno uslužnostjo vodstva sejma.

Izredno privlačnost Gorenjskega sejma povečuje tudi več drugih zanimivosti: akvarij z ribiško razstavo, razstava malih živali, umetniške razstave ter kulturne prireditve v mestu itd. Mnogo ljudi privlačijo tudi nagrade obeh največjih slovenskih turističnih podjetij SAP-Turist biroja in Putnika. Prvo podjetje popelje vsak dan 30 izbranih obiskovalcev v Cerklje in v žičnico na Kravevec, drugo podjetje pa bo dalo srečnemu obiskovalcu brezplačno vozovnico za Bruxelles, mnogim drugim obiskovalcem pa bo omogočilo nekajdnevna potovanja po Jugoslaviji. Razen teh dveh podjetij pa obdarujejo obiskovalce tu-

di druga podjetja. Prav zato lahko rečemo, da je VIII. Gorenjski sejem tudi sejem presenečenj.

Nagrajenci sejma
Kraj 4. avgusta. — Dames je bil v okviru Gorenjskega sejma poseben obrtniški dan. Okrajna obrtna zbornica je ob tej priložnosti podelila vrsto nagrad našim obrtnikom, ki razstavljajo na Gorenjskem sejmu. Za svoje solidne, lepe, ekonomične in praktične izdelke so prve nagrade dobili: Umetniško-kovinska obrt Kropa, Obrtno podjetje »Čipka« Idrija, Modno krojaštvo Tržič ter mizarja Franc Lukanc in Vinko Golmajer.

Najširšo strugo si je Kolpa napravila pri Vinici. Tu je tudi prava zakladnica rib, ki jo slovenski in hrvaški ribiči marljivo obiskujejo. Novi most, ki v Vinici veže slovenski in hrvaški breg Kolpe, je zlasti lep proti večeru, ko se v zahajajočem soncu mogočni oporniki in lepa ograja narahlo premikajo z drobnimi valovi. (Foto Selhaus)

Ponovno se nam obeta suho in toplo vreme

Silna vročina, ki je pretekli teden vladala nad pretežnim delom Balkanskega polotoka, je bila posledica izredno okrepljenega dotoka tropskega zraka v ta področja. Zaradi tega so se dvignile temperature 2. avgusta v Mostarju in Mikišću na 38 stopinj Celzija, srednja in južna Dalmacija pa je imela temperature od 33 do 35 stopinj. Podobne vrednosti so izkazovala opazovanja v področjih Makedonije, Srbije, Bosne in Hrvaške. V Sloveniji so dosegle do 35 stopinj le v Ajdovščini in Kopru, v ostalih krajih pa se je gibala temperatura med 27 in 32 stopinjami. Celu na Kredarici je bila izmerjena temperatura 15°.

Dotok tako okrepljenega tropskega zraka v omenjena področja je bil posledica tako imenovanega kompenzacijskega valovanja. Nad vzhodnim Atlantikom in Zahodno Evropo se je namreč izoblikovala na višini 5000 m sorazmerno globoka dol-

ina hladnega zraka, katera se je polagoma poglabljala in pomikala proti vzhodu. Tako je že 1. in 2. avgusta povzročal hladni zrak močna neurja v Zahodni in Srednji Evropi.

3. avgusta je dosegel Slovenijo prvi val omenjenega hladnega zraka in povzročil, zlasti v alpskem svetu, dokaj močne nevihte. Zlasti so bili intenzivni navlivi v severozahodnih in severnih krajih Slovenije. Do 10 ure omenjenega dne je padlo na Planici 23 mm, v Slovenjem Gradcu 14, v Mariboru 5, na Kredarici 4, v Lescahu 3 in v Ljubljani 1 mm padavin. Glavni prodor hladnega zraka pa je bil v noči med 3. in 4. avgustom in povzročil nove izdatne padavine v pretežnem delu Slovenije. Tako je v omenjeni noči padlo na Planici 22 mm, Jezerskem 14, v Lescahu 15, Slovenjem Gradcu 15, Celju 15, Mariboru 10, Murski Soboti 7, Kopru 1, Ajdovščini 9, Postojni 15, Novem mestu 2 in

na Kredarici 27 mm padavin. Trenutno se na višini okrog 5000 m še nahaja nad Severno in deloma Srednjo Evropo široka dolina hladnega zraka, ki ima za 14 stopinj hladnejši zrak, kakor pa se sedaj nahaja nad nami. Vendar se ta zračna gnota naglo pomika proti severovzhodu. Vzhodni Atlantik in Zahodna Evropa pa sta že v območju novega vala tropskega zraka, ki se izredno naglo krepi in pomika v smeri proti vzhodu. Ta val ustvarja močno stabilizacijo in otoplitev vremena v teh področjih.

Prav tako je opaziti v podzemnih plasteh ozračja močan razrast področja visokega zračnega pritiska od Osrednjega Atlantika preko vse Zahodne in Severne Evrope, vse do jugovzhodnega Urala. Predvsem nad Zahodno in Srednjo Evropo je opaziti okrepljeno povečanje tako sorazmerno visokega zračnega pritiska. Na podlagi omenjenih sinoptičnih znakov se nam v prihodnjih dneh obeta nad našimi kraji okrepljeni dotok toplega tropskega zraka v višinah, zaradi česar računamo na ponovno stabilizacijo vremena pri nas.

J. Pučnik

Gradnja jadranske turistične ceste

Sibenik, 4. avg. (Tanjug) Jadranska turistična cesta, ki naj bi bila zgrajena do konca leta 1962, bo postavila jugoslovanski turizem v celo vrsto novih problemov, ki jih bo treba rešavati odslej, kakor so poudarili na današnjem posvetovanju zastopniki turističnih zvez jadranskega področja v Sibeniku. Posvetovanju so prisostvovali generalni sekretar Turistične zveze Jugoslavije Ljubo Babič, sekretar za promet LR Hrvatske inž. Stjepan Lamer in zastopniki sekretariata za blagovni promet in turističnih zvez Hrvatske ter Bosne in Hercegovine.

Izročitev dela jadranske turistične ceste od Trsta čez Reko do Karlobaga v promet, je že sedaj dala našemu turizmu nove obveznosti. Motorni promet se je toliko povečal, da sedanje gostinske zmogljivosti, servisi, bencinske postaje, počitniški domovi, prostori za parkiranje, avtomobilski campingi itd. ne morejo zadovoljiti potreb tujih in domačih turistov. Nekatera turistična naselja ob cesti so že sedaj prenapolnjena z motornimi vozili. Lani je bilo v Trstu 59.000 Celzija itd. Očitno gre tu za nekakšno lažno merjenje temperature na soncu. Četudi se termometer na soncu močno razgreje in lahko pokaže zgoraj naštevane vrednosti, je vendar pravilno merjenje temperature le v zasenčenem prostoru, ne pa na soncu, kajti temperatura zraka v sencu in na soncu je ista! O tem se lahko prepričamo, če privremo na zgornji del termometra vrvice in nato hitro zavrtimo termometer kot pračo: tedaj nam bo pokazal termometer na soncu isto temperaturo kot v sencu! Tudi če piha veter, kaže termometer na soncu le malo višjo temperaturo kot v sencu.

Ce je temperatura zraka na soncu in v sencu zares ista, kako pa potem čitimo pripeko, ko stopimo na sonce? — Sončni žarek namreč ni toplota, marveč energija iste vrste kot na primer radio-valovi, katere sprejemajo naši radijski sprejemniki. Le da je valovna dolžina radijskih valov neprimerno večja od valovne dolžine sončnih žarkov. Napačno je torej govoriti, da pošilja sonce toploto, kajti sonce toplote ne pošilja, temveč omenjeno energijo, ki v fizični imenuje elektromagnetna energija. Pač a, če zastavimo sončni žarček pot, »e ti spremeni v toploto.

Zarek namreč ob trčenju s tujim neprozornim predmetom ugaša, a ker energija ni uničljiva, se pojavi namesto energije ugaslega žarka, astraljoča količina druge energije — toplote. Zato nas sončni žarki grejejo, a

objekte za nastanitev gostov in shranjevanje motornih vozil vzdolž celotne trase, nadalje remontnih in bencinskih postaj, bifejev, kažipotov in sanitarnih naprav. Gozdne uprave naj bi zasadile drevice ob trasi, komunalni organi pa zgradili ceste do naselij.

Jadranska turistična cesta bo segala od Pulja do Petrova ob morju v dolžini okoli 700 km. Njena zgraditev bo veljala

skupnost 21 milijard dinarjev. Ta sredstva bodo po mnenju strokovnjakov vrnjena na posreden način skupnosti že v sedmih letih. Do konca leta bodo izročili v promet cesto do Zadra, tako da bo treba še do Petrova zgraditi okoli 390 km ceste. Prihodnje leto se bo začela gradnja odseka od Zadra do Sibenika ter odseka okoli Makarske in Dubrovnika. Posvetovanje se nadaljuje.

Proizvajalci naj pozna o predpise

Tiskovna konferenca okrajnega sindikalnega sveta v Kranju

Kranj, 4. avgusta. — Nova delitve dohodka in tarifa problematika, ki je povezana s tem, je sprožila v zadnjem času po naših industrijsko razvitejših območjih že vrsto problemov. Tako tudi na Gorenjskem. Da bi seznanili novinarje z ukrepi okrajnega sindikalnega sveta v zvezi z novo delitvijo dohodka in ureditvijo tarifne problematike, je bila danes v Kranju posebna tiskovna konferenca.

Kaže, da so sindikalne organizacije na Gorenjskem dokaj delovne pri tolačenju novih predpisov in urejanju vprašanj, ki nastajajo z uvajanjem nove organizacije. Sindikalne organizacije pa bodo morale storiti še marsikaj. Primer tovarne »Alpina« v Zreču je dovolj zgorev dokaz za to zahtevo.

Podjetje je moralo zaradi nove delitve dohodka pritiči z revizijo norm, ki niso bile realne, saj jih je kolektiv presegal povprečno za 33 odstotkov. Normni sistem bi v podjetju moral pavzprav urediti že prej. Če pa so revizijo napravili sedaj, ko jih je k temu prisilila nova delitve dohodka, bi vodstvo podjetja moralo kolektiv seznaniti z vsemi problemi. Ker pa v podjetju 82 odstotkov zaposlenih ni bilo seznanjenih z novo delitvijo dohodka, ker kolektiv ni vedel, kako se gospodari v podjetju, ker so bili med vodilnimi ljudmi podjetja in kolektivom oziroma posameznimi delavci ne-

pravilni odnosi itd., se je seveda prišlo do nepravilnih izpadov nekaterih delavcev.

Okrajni sindikalni svet se močno zavzema tudi za ureditev drugih problemov tarifne problematike. Tako rečimo skuša doseči, da bi podjetja prešla pri premijski politiki od večnega iskanja upravičencev do premij k iskanju gospodarskih osnov za premiranje in k ugotavljanju ekonomskega efekta premiranja. Ta pot je edina, ki pelje k povečanju produktivnosti s pomočjo premiranja.

Razstava „Človek in morje“

Zadar, 4. avg. Sinoči so v Zadru odprli v Galeriji umetnosti II. mednarodno razstavo umetniške fotografije »Človek in morje«. Razstavo je odprl ob prisotnosti množičevlinskih zastopnikov ljudske oblasti, kulturnih in javnih delavcev direktor mednarodnega sejma za ribištvo v Zadru Marijan Ravkin, član razsodišča inž. Ante Jaklič pa je prebral seznam nagradjenih del in avtorjev. Razstavljenih je 295 fotografij.

V skupini »Človek in morje« je prejel zlato kolajno Carlo Cosulich iz Italije, s srebrno kolajno sta bila nagrajena Ueno Hidel iz Japonske in Vidota Mojsilović iz Beograda, s tretjo nagrado pa Ivo Eterović iz Splita, Nikola Vučemičević iz Splita in Veljko Zubar iz Zagreba. Podeljenih je bilo 80 diplom za najuspešnejša dela. V skupini »Svobodne teme« je prejel zlato kolajno Matti Pitkanen iz Finske za delo »Anti-gona«. S srebrno kolajno sta bila nagrajena Henri Colkombet iz Francije in Gaspar Las-

parian iz Brazilije, bronasto kolajno pa so prejeli Andrija Orlić in dr. Slavko Perović iz Jugoslavije ter Luigi Spina iz Italije. V tej skupini je bilo razdeljenih deset diplom za najbolj uspela dela.

Sejem v Skoplju je obiskalo že nad 22.000 ljudi

Skoplje, 4. avg. (Tanjug) V prvih dveh dneh je sejem v Skoplju obiskalo nad 22.000 ljudi iz vseh krajev Makedonije. Največ pozornosti zbuja stojnica podjetja »Radio-Center« iz Skoplja, ki demonstrira televizijski prenos s kamero »Instituta za elektro-zveze« v Ljubljani. Mnogo zanimanja je tudi za izdelke lesne industrije, zlasti za pohištvo. Pozornost zbuja naprave za umeten dež, ki so izdelke kovinske tovarne »Tito« v Skoplju. Zelo obiskana je tudi razstava kmetijskih pridelkov in strojev, kjer so že začeli sklepati pogodbe za dobavo kmetijskih presežkov.

O temperaturi v sencu in na soncu

Reka, 4. avg. (Tanjug). Ta mesec bo začela delati tovarna bombaznih tkanin v Pazinu, kjer so doslej montirali 38 stavov. Tovarna bo izdelovala serž in platno za blazine. Do konca leta bodo montirali še 60 stavov, tako da se bo proizvodnja povečala na 2.000.000 kvad. metrov bombaznih tkanin na leto.

V prvem času bo tekstilna tovarna v Pazinu delala v koprodukciji s ustreznima tovarnama v Dugi Resi in Zagrebu, ker še nima naprav za pripravljanje in končno izdelavo.

Kakor računajo, bo pazinska tekstilna industrija v prihodnjih treh letih in pol dosegla zmogljivost okoli 9.000.000 kvad. metrov volnenih tkanin. Tedaj bo zaposlovala 600 do 700 delavcev in bo obratovala s 400 stavovi. Poleg drugega bo iz-

deovala tudi posebno platno za posteljnine, in sicer za potrebe primorskih krajev, kjer ga sedaj primanjkuje. Do tega časa bo tovarna dobila tudi lastne naprave za končno izdelavo.

Toča v Titogradu

Titograd, 4. avg. (Tanjug) Po temperaturi 37 stopinj Celzija v sencu, ki so jo danes ob 13. uri zaznamovali v Titogradu, je nekoliko po 15. uri nastala v Titogradu in okolici huda nevihta s točo, ki je povzročila veliko škodo posevkom, zlasti pa v vinogradih in sadovnjakih. V Titogradu je razbila vse šipe v oknih in izloščala s severne strani, ker je oblake gnal močan severni veter. Toča je padala okoli pol ure in so se v tem času razlivali po ulicah močni potoki.

grejejo le tedaj, če jim zastavimo pot. Dokler nismo stopili na sonce, je žarek nadaljeval svojo pot do zemeljske površja, kjer se je spremenil v toploto, kadar pa smo stopili na sonce, se je pričel žarek spremenjati v toploto, že na površju našega telesa. Isto se zgodi, če izpostavimo termometer sončnim žarkom. Prične na zgoraj opisani način spremenjati sončne žarke toploto in se pri tem razgreje. Zato je temperatura na soncu odvisna od vrste termometra; na pol prozoren porcelanski termometer bo pokazal nižjo »temperaturo na soncu« kot neprozoren termometer z leseno skalo.

Nesmisel je torej govoriti o »temperaturi na soncu«, ki je v zraku ista kot v sencu, pač pa je možno meriti temperaturo kamna, temperaturo zemlje itd. Pesek se razgrava najmočnejše in v puščavah se utegne tem »na-soncu« peska dvigniti nad 80° C. Najvišjo temperaturo zraka pa so do sedaj izmerili v Perzijski puščavi Luth in sicer 59° C. v Sloveniji pa julija 1950 v Celju in sicer 40° C.

Dr. Vital Manohin

Upravljanje poslovnih zgradb in zakup poslovnih prostorov

V skladu s skupščinsko resolucijo o stanovanjski zakonodaji, se nahaja med predpisi, ki so bili dani v javno razpravo, tudi predračni zakon, s katerim se ureja način upravljanja s poslovnimi zgradbami in zakup poslovnih prostorov.

Predračni zakon navaja, da je poslovna zgradba tista, ki je namenjena za opravljanje poslovne dejavnosti oziroma, ki se pretežno izkorišča v ta namen. Za poslovno zgradbo se bo smatrala tudi tista zgradba, ki spada v osnovna sredstva gospodarskih organizacij ter ustanov, na katere se nanaša zakon o sredstvih gospodarskih organizacij. Ali naj se smatra zgradba za poslovno ali ne, bo odločil v posameznih primerih stanovanjski organ ljudskega odbora.

Poslovne zgradbe bo mogoče spreminjati in stanovanjsko samo s predhodno odobritvijo pristojnega sveta za stanovanjska vprašanja pri občinskem ljudskem odboru.

Za poslovne prostore pa se bo, ne glede na to, ali se nahajajo v poslovnih ali stanovanjskih zgradbah, smatral eden ali več prostorov, ki so namenjeni za opravljanje poslovne dejavnosti in hkrati predstavljajo gradbeno celoto s posebnim vhomom.

UPRAVLJANJE POSLOVNIH ZGRADB

Način upravljanja poslovnih zgradb, ki ga določa predračni zakon, je posebno pomemben za oblikovanje stanovanjske zakonodaje. In sicer glede na dejstvo da dosedaj tu vprašanje ni bilo v celoti urejeno.

Poslovno zgradbo v družbeni lasti upravlja ena organizacija, če uporablja zgradbo v celoti. Prav tako upravlja poslovno zgradbo v družbeni lasti organizacija, ki je dala sredstva za njeno izgradnjo. To velja za vse poslovne zgradbe, ki so bile dokončane po 15. maju 1945 in poslovne zgradbe, za popravilo katerih ali dograditev je bil porabljen po tem datumu znesek večji

od tretjine vrednosti zgradbe. V primeru, ko izkorišča družbeno zgradbo več organizacij, ali če so dale te sredstva za njeno izgradnjo, je v narčtu, da določijo izmed sebe tisto organizacijo, ki naj zgradbo upravlja ali da upravlja celotno zgradbo uprava zgradbe. V drugem primeru predstavljajo upravo zgradbe predstavniki vseh organizacij, ki zgradbo uporabljajo ali ki so dale sredstva za njeno izgradnjo.

Upravo pa lahko predstavljajo tudi samo predstavniki nekaterih od omenjenih organizacij, če se tako sporazumejo. Obvezno je sporazumno sprejeti pravila o upravljanju zgradbe, hkrati s skladi za upravljanje in vzdrževanje zgradbe.

Pismeno pogodbo o upravljanju zgradbe bodo sestavili koristniki poslovnih prostorov oziroma investitorji, ko je dosežen sporazum, kdo od njih naj upravlja zgradbo. V primeru da do tega ne pride, ali da niso bila sprejeta pravila

TEKSTILNA TOVARNA V PAZINU

o upravljanju, pa predvideva predračni, da določi eno od organizacij koristnic ali investitorjev, ki naj upravlja zgradbo ter jo vzdržuje, pristojni stanovanjski organ občinskega ljudskega odbora.

Pri poslovnih zgradbah v zasebni lasti, se je pristopilo k nadaljnjemu izvajanju načela družbenega upravljanja. Za poslovne zgradbe, ki imajo več kot dva večja poslovna prostora ali več kot tri manjše, velja družbeno upravljanje. Upravljanje teh zgradb se opravlja po določilih zakona o upravljanju stanovanjskih zgradb, ki se nanašajo na zasebne stanovanjske zgradbe pod družbenim upravljanjem. V tem primeru je lastnik član hišne skupnosti z vsemi pravicami pri volitvah v hišni svet, ne glede na to ali v tej zgradbi uporablja poslovni prostor ali stanovanje.

Lastniki zasebnih zgradb bodo sami upravljali poslovne zgradbe, če so poslovni prostori manjši, kot je spredaj navedeno. V tem primeru bo nalagal lastnik pri banki del zakupnine, ki se bo uporabljala za vzdrževanje zgradbe.

Sklad za upravljanje zgradbe, sklad za njeno vzdrževanje in amortizacijski sklad, se bodo oblikovali za vsako zasebno poslovno zgradbo, ki se nahaja pod družbenim upravljanjem.

UPRAVLJANJE POSLOVNIH PROSTOROV IN ZAKUP

Ce zasebna poslovna zgradba ni grajena za poslovne prostore, bo stanovanjski organ občinskega ljudskega odbora določil, kateri od prostorov predstavljajo poslovne.

UPRAVLJANJE POSLOVNIH PROSTOROV IN ZAKUP

Upravljanje poslovnih prostorov v stanovanjskih zgradbah se bo odvijalo na podlagi zakona o upravljanju stanovanjskih zgradb. — Občinski ljudski odbori lahko odobravajo uporabljanje poslovnih prostorov glede na značaj dejavnosti, oziroma se na posamezne ulice ali njihove dele, kakor lahko predpisujejo tudi to, da morajo imeti zgradbe, ki jih gradijo na določenem področju občine, poslovne prostore za določene dejavnosti.

Predračni novega zakona se enkrat poudarja, da prostori, namenjeni za stanovanje, ni mogoče dajati v zakup kot poslovne prostore. Z zakonom o upravljanju stanovanjskih hiš je predvideno v katerih primerih in pod kakšnimi pogoji lahko uporabljajo nosilce stanovanjskih pravic posamezne prostore v svojem stanovanju za opravljanje poslovne dejavnosti.

Glede zakupa poslovnih prostorov predvideva predračni zakona svobodnega sporazum za-

Ureditev trgovanja s koruzo

Beograd, 4. avg. Upravni odbor Skupnosti za promet z žitom v Srbiji je poslal pristojni organom predlog, naj se iz materialnih rezerv zagotovijo 10.000 ton koruze za okraje Niš, Pirot, Leskovac, Zaječar, Prokuplje, Vranje, Kruševac, Svozapovo, Čačak in Valjevo, ker se kažejo znaki nestabilnosti na trgu s koruzo in povečanja cen v prodaji na veliko od 5 do 18 dinarjev za kilogram glede na cene v mesecu juniju.

Predlagajo tudi, naj se kmetijske zadruge oproste plačila 4 dinarjev za kilogram koruze v sklad za premiranje izvoza, in sicer za vse količine koruze, ki jih prodajo pooblaščenca podjetja za potrebe notranjega trga. Na ta način bi pooblaščenca podjetja lahko prodajala kilogram koruze za ceno do 35 dinarjev. V nekaterih krajih ožje Srbije je ta cena sedaj tudi do 48 dinarjev.

V Vojevodini le slab dež

Novi Sad, 4. avg. (Tanjug) V okolici Kikinde, Novega Sada in Somborja je danes le slabo deževalo, medtem ko je v drugih vojevodinskih okrajih še nadalje suho in toplo vreme.

Stanje spomladanskih kultur — koruze, sladkorne pese in sončnice je v glavnem dobro, če pa v nekaj dneh ne bo močnejše deževalo, lahko postane kritično. V enem delu Bačke je zaradi pomanjkanja vlage koruza znatno slabša kakor v Sremu, medtem ko sladkorna pesa, ki je bila pravočasno obdelana in negovana, povsem dobro uspeva. V večini okrajev je najslabša konoplja in metinja, da bo njen pridelek zelo majhen.

V vinogradih Vojevodine pričakuje rekordno letino grozdja, ker trte sploh ni ogrožila peronospora, letina sadja pa bo pod povprečjem.

R. R.

Ob roba Dolgočasnik

Brezbrižnost

O Cipru je bilo toliko napi-
sane, da je problematika
okrog otoka postala skoraj že
dolgočasna. Z eno izjemo: na
otoku ni dolgočasnja, zakažni-
sti, ki pričakujejo za ovinikom
napad z ročno bombno, požig,
racije, aretacije in podobne
prijetnosti, se nikakor ne dol-
gočasni. Za mir prebivalstva
tudi niso spodbudna trupla, ki
jih zdaj že vsak dan najdejo
nekje ob cesti, v kakšni ozki
ulici v predmestju Famagusti
ali na morski obali. »Trije
Grki in pet Turkov, britanski
vojak smrtno ranjen« in po-
dobna poročila postanejo ene-
lobna za tistega, ki doma spre-
ka kavo in bere jutrajša poro-
čila. Za tistega pa, ki vse to
doživlja — naj si bo v Liba-
nu, Alžiriji ali kje drugje —
pa je prav ta enoličnost naj-
bolj strašna, ker vsebuje ne-
ko matematično gotovost, da
bo še danes običajni ljudje,
ki so zjutraj vstali živi in
zdravi. In naposled je popol-
noma odveč, če poročila na-
svojemu koliko Grkov, koliko
Turkov in koliko britanskih
vojakov je padlo, ker zanje ni
vse nič več važno, kaj so
gospod, da več niso.

Še se je navadil brezbrži-
žnost. Diplomacija zna tako in
tako zakriti krvave sledove
boja na vročem pušarskem
poku ali pa v gorah Cipra z
izgubljenimi frazami o legitim-
nih interesih, odgovornosti za
vojno in mir (kjer bi se red in
mir povrnila po odhodu tistih,
ki trdijo, da brez njih ni ne
vojnega in ne miru) in naposled
z naznanji, ki bi nastopila z
prijaznim nesebičnim protokol-
nim obličjem. Skoro povsod po
otoku, kjer se govori o zaščiti
otoka, je velikim, je mali-
m, ki je potreben zaščite
otoka — zaščitenikom. Toda
je tako stara pesem, kot je
stara zgodovina. Vse pa tudi
kaj, da se od zgodovine ni še
nič naučili, razen da je
otok njegovega okusa.

Neki angleški pisatelj je na-
pisal knjigo: »Kaj je narobe s
otokom?« Tako knjigo bi bilo
dobro izdati vsako leto kot
pomoč in jo sprosti izpopol-
niti. Kmalu bi narasla v
enopedijo, ki je ne bi nih-
če, ker je — kakor reče-
mo — brezbržižnost za trplje-
nje drugih ljudi morda še naj-
večje zlo, ki tare današnji
svet. Cipr in osamljeni pri-
mer, toda kot primer je prav
zelo dober kot kateri koli
otok. Bip

Dulles spet potuje

Tokrat je ameriški zunanji minister namenjen v Južno Ameriko in sicer na povabilo brazilskega predsednika Kubitscha

NEW YORK, 4. avg. (Tanjug). V dvehdnevnih pogovorih, ki
jih bo ameriški zunanji minister Dulles imel v kratkem z bra-
zilskim predsednikom Kubitschkom, bosta oba državnika pro-
učila ukrepe za izboljšanje odnošajev med ZDA in Južno
Ameriko.

Ta Dullesov obisk bi bil
tretji po vrsti v zadnjih štiri-
desetih mesecih, kar zadeva obiš-
ke ameriških zastopnikov na
južni polobli. Prvi obisk v
glavnih mestih osmih držav,
ki se je končal s popolnim ne-

Eisenhowerjev brat Milton.
Odpotoval je v Brazilijo na
povabilo predsednika Kubit-
schka, ki je v svojstvu največ-
je državne južne poloble po
množičnih demonstracijah pro-
ti Nixonu prevzel pobudo za
»resno obravnavanje medse-
bojnih odnošajev in ukrepov
za njihovo izboljšanje«. Med
razloga tega obiska sodi tudi
dejstvo, da je Brazilija zaradi
padca cen surovin trenutno v
najhujšem položaju in bi ji bila
potrebna gospodarska »pomoč«,
v posojilih. Ker so že
zadavni znani prvenstveno go-
spodarski razlogi za tamkajšnje
nezadovoljstvo do ZDA, želi
Dulles s svojo navzočnostjo po-
kazati zanimanje ameriške vlade
za preče potrebe »južnih
sosedov«, in se sporazumeti o

predlogu dnevnega reda, jesen-
skega sestanka zunanjih mini-
strov 20 južnoameriških držav.

Po Kubitschkovih »radikal-
nih« zahtevah bi ZDA lahko
najbolj pomagale z uvedbo pre-
ferenčnega sistema, kakršen
obstaja med Britanijo in drugi-
mi državami Britanske skupne
ameriških narodov. Pri tem bi bile
potrebne državne investicije za
obnovo prometa, kmetijstva in
povečanja električne energije,
kar je sicer nezanimivo za pri-
vatni kapital, ki noče investi-
rati v te panoge zaradi njihove
dozvedne nerentabilnosti.

Poluradno trdijo, da bo Dul-
les dal precej omegnena jam-
stva. Amerika bi zahtevala pri-
pravljenost za določene spora-
zume, ki naj bi ustalili cene
glavnih surovinam na tem
področju. Hkrati bi sporočila,
da bo dobila posojilo ob neko-
liko nižji obrestni meri, toda
z opozorilom glede »subverziv-
ne dejavnosti« oziroma glede
zapostavljanja boja proti komu-
nizmu v državah Latinske
Amerike.

Golda Meir v Parizu

Pariz, 4. avg. (Reuter) Mini-
ster za zunanje zadeve Izraela
Golda Meir je prispela danes
z letalom v Pariz na obisk v
Francijo. Po prihodu je izja-
vila, da bodo razgovori, ki jih
bo vodila v Parizu, »življenj-
skega pomena za Francijo in
Izrael«.

Golda Meir se bo jutri se-
stala s predsednikom francoske
vlade generalom de Gaullem
in ministrom za zunanje zade-
ve Couve de Murvilleom.

uspehom, je opravil Nixon
aprila. — Drugi informativni
obisk pri vladah šestih sred-
njameriških držav je opravil

BACCINELLSKI PRAČLOVEK

Grossetto, 4. avg. (Reuter)
Švicarski paleontolog, prof.
Johannes Huerzeler je dopis-
niku Reuterja izjavil, da so našli
človeško okostje, staro več
kot 10 milijonov let v premo-
govniku Baccinello po zaslugi
veščnega iskanja v podzem-
skih rovdh. Po njegovem mne-
nju potrjuje odkritje njegovo
domnevo, da so živel že pred
10 milijoni let ljudje neodvis-
no od antropoidnih opic.

Profesor Huerzeler, kustos
prirodoslovnega muzeja v Bas-
lu, je začel iskati človeške
prednike v rudniku Baccinello,
ko so pred nekaj leti tam
našli nekaj okamenelih kosti.
Ti ostanek, ki so se precej raz-
likovali od kosti antropoidnih
opic, so prepričali profesorja
Huerzelerja, da se je človeški
rod pojavil mnogo prej kot
doslej menili. Skelet, ki so ga
našli, je v plasti poznejšega
miocena. Okostje ni poškodov-

vano, vendar se po njem ne
more točno ugotoviti, ali je
bitje, ki so mu dali ime oreo-
pitek, hodilo pokonci. Profesor
pravi, da je bitje hodilo bolj
ali manj ravno.

Izredno stanje na Tajskem

Bangkok, 4. avg. (Reuter)
Tajska vlada se je odločila, da
bo razglasila izredno stanje
v vseh krajih ob tajsko-kambo-
ški meji. Odločitev je posledica
nedavnih obmejnih inci-
dentov.

Kri na otoku

Na Cipru je bilo večeraj ubitih devet ljudi

NIKOZIJA, 4. avg. (Reuter). Med
sedmimi požigi je izgubilo življenje
šest ciprskih Grkov in en
Turk. Med ubitimi Grki so štiri
mladinci. Enega izmed šestih
Grkov so ubili pripadniki britanskih
varnostnih sil, ko so stre-
ljali na skupino Grkov v neki
turški vadi.

v Limasolu so večeraj ubili
tudi nekoga britanskega vde-
nega oficirja. To je že drugi
britanski vojak, ki je bil ubit
na Cipru v zadnjih dveh dneh.
V treh in pol letih, kolikor traja-
jajo sovražnosti na Cipru, je
bilo skupno ubitih 110 Britancev,
med njimi 88 vojakov.

Neznana oseba je danes stre-
ljala z avtomatskim orožjem na
skupino ciprskih Grkov, ki so
čakali na nekem avtobusnem
postajališču v Nikoziji. Ena
oseba je bila ubita, druga pa
ranjena.

V vasi Temblos pri Kirenji
so oborožene osebe napadle iz
zasede skupino ciprskih Grkov.
Nikozija, 4. avg. (AP-Reu-
ter). Voditelj ciprskega odpor-
niškega gibanja EOKA Digenis
je nočjo zaukazal članom tega

gibanja, naj prekinje vse na-
pade na Britance in pripadni-
ke turške manjšine na Cipru.
Digenis ukaza je bil namizjen
na lističih, ki so jih krotili po
ulicah Nikozije.

Ameriška lovška letala na Formozo

Tajpeh, 4. avg. (AFP) V Taj-
pehu so večeraj sporočili, da so
Američani poslali na Formozo
določeno število ameriških lov-
skih letal tipa »Super Sabre
F-100« zaradi incidenta, ko so
lovška letala s celine sestrelila
dva kuomintanška lovca.

Vorošev obišče Bruselj

Bruselj, 4. avg. (AFP) Pred-
sednik Vrhovnega sovjeta ZSSR
Vorošev bo 11. 12. in 13. av-
gusta na obisku v Bruslju,
kjer bo prisostvoval dnevom
Sovjetske trjezine na svetovni
razstavi.

Hruščev se je vrnil v Moskvo

Moskva, 4. avg. (TASS) Prvi
sekretar CK KP SZ in pred-
sednik ministr. sveta ZSSR
Hruščev se je vrnil iz Pekin-
ga v Moskvo.

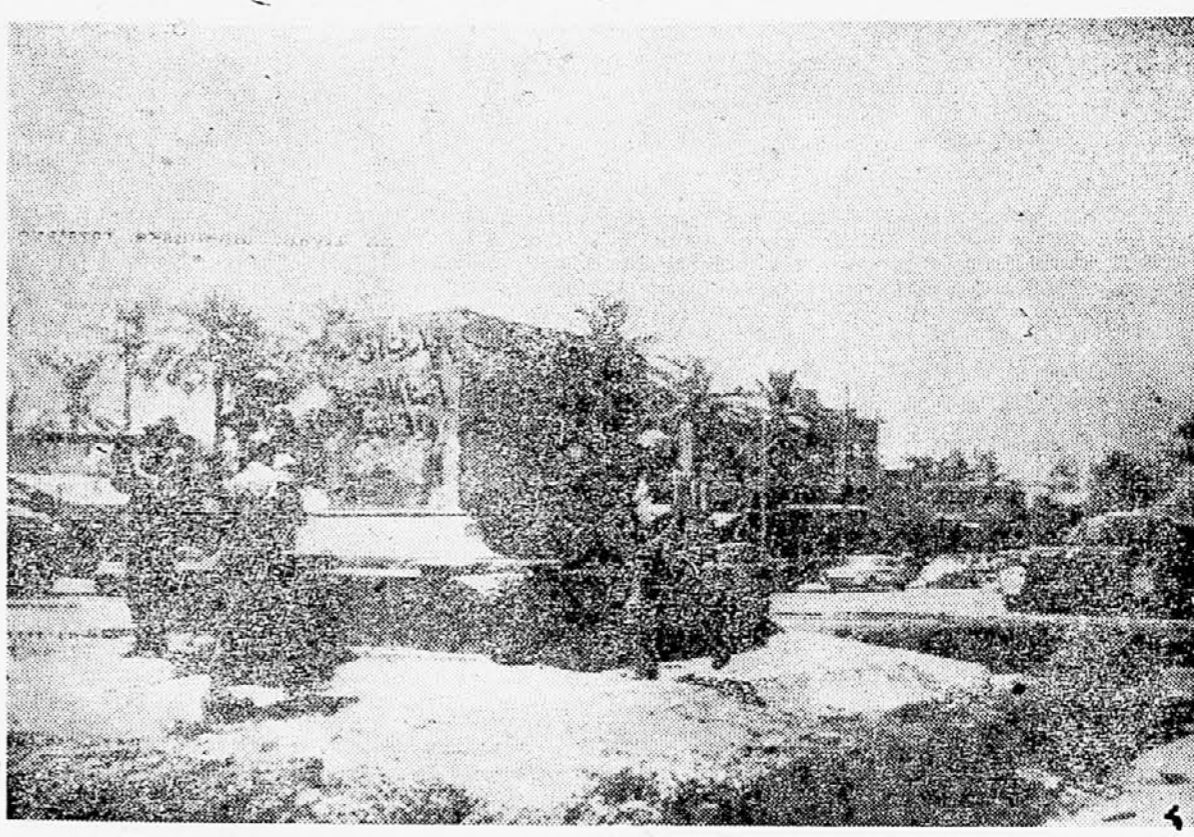
Če se Irak odloči, da bo nacionaliziral iraško petrolejsko družbo, bo poteklo še mnogo let, preden dobi takšno vsoto denarja.

Če se Irak odloči, da bo na-
cionaliziral iraško petrolejsko
družbo, bo poteklo še mnogo let,
preden dobi takšno vsoto denar-
ja. Irak lahko naglo izključijo z
svetovnega tržišča, kratkoročno
zaradi povečane proizvodnje v
Iraku, Kuwaitu in Saudovi Ara-
biji.

Problem tehničnih strokovnja-
kov pomeni še eno težavo, ki za-
virata pot k nagli industrializaciji.
V Iraku z vsa naglico vadijo
tehnične, toda za zdaj obstaja sa-
mo ena tretjina potrebne števila
strokovnjakov za prevzem
iraške petrolejske družbe.

Ce bodo dohodke od petroleja
in dohodke od Sueskega prekopa
uporabili za uresničenje na-
črtov za razvoj tega področja, se
bo Zahodu ponudila izredna pri-
ložnost za sodelovanje z Naser-
jevimi pristaiši. Zahodnim druž-
bam se bo poudarila možnost
sklepati pogodbe na donosnih te-
meljih.

Ce se samo ozremo na Naser-
jev načrt za zgraditev visokega
jezu pri Assuanu, lahko ugotovi-
mo, kaj vse lahko Zahod stori v
tistem arabskem svetu, kjer je
čutili Naserjev vpliv. Neka za-
hodnonemška firma na primer
instalira švicarske, nemške in
švedske aparate.

Od spomenika bivšemu iraškemu kralju Fejsalu je ostalo samo podnožje z arabskimi napisi. Z iraško revolucijo je moral njegov spomenik izginiti, kakor bodo najbrž izginiti tudi napisi s podnožjem vred. Na sliki: vojaki iraške republikanske vojske ob podnožju nekdanjega spomenika kralju Fejsalu.

SPOROČILO GENERALNEGA SEKRETARJA OZN

Vloga svetovne organizacije

Zaupanje v vlogo in sposobnost Organizacije združenih narodov se je preteklo leto močno povečalo, ugotavlja v svojem poročilu Dag Hammarskjöld

NEW YORK, 4. avg. (Tanjug). »Lan je OZN bolj kot
kdaj koli prej začela dobivati priznanja kot stalen in bistven
faktor v svetovnih zadevah, poudarja generalni sekretar OZN
Hammarskjöld v poročilu o delu organizacije Združenih nar-
dov v preteklem letu.

Hammarskjöld v svojem po-
ročilu nato omenja razočara-
nje zaradi zastaja v razorožit-
venih razpravah v okviru OZN.
Uspešna vloga svetovne orga-
nizacije v krizi na Srednjem
vzhodu pred dvema letoma je
v mnogih državah povečala za-
upanje v njeno sposobnost od-
ločno intervenirati v medna-
rodnih zadevah. Na drugi strani
pa obstajajo težnje, da bi
bilo treba iskati možnosti za
ohranitev miru tudi izven OZN
pod izgovorom, da OZN »ni do-
bro pripravljena zanje«. V od-

govoru na te pripombe pravi
Hammarskjöld, da nekateri
mnogokrat pozabljajo, da je
OZN kolektivna odgovor-

čenjajo razumeti, da je dejavnost
OZN odvisna od razmerja
med obstoječimi silami na sve-
tu in da lahko organizacija iz-
raza samo obstoječo stopnjo in-
ternacionalizma.

V obsebnem poročilu Ham-
marskjöld v podrobnosti opisu-
je dejavnost OZN na vseh pod-
ročjih in ugotavlja, da so naj-
več pozornost povzročila
vprašanja razorožitve, Srednje-
ga vzhoda, gospodarskega raz-
voja v nerazvitih državah, po-
ložaja v ozemljih pod skrbni-
štvom in dela UNICEF.

Na področju politike in var-
nosti je imela svetovna organi-
zacija opraviti s 27 vprašanji
starejšega datuma. Čeprav v
najvažnejšem problemu, in si-
cer pri razorožitvi, doslej ni bi-
lo vidnega uspeha, pa vendar
pozitivno ocenjuje določeno
pripravljenost vsehil govornih
posameznih delih razorožitve
kot je to sedaj primer z ženev-
sko konferenco strokovnjakov
za jedrske poskuse. Največji
uspeh na tem področju pa je
ustanovitev agencije za miro-
ljubno uporabo atomske en-
ergije in sklicanje druge konfe-
rence jedrskih znanstvenikov.

Na področju gospodarsko-so-
cialnih problemov je najvaž-
nejša načelna odločitev o usta-
novitvi posebnega fonda, iz ka-
terega bi financirali različne
načrte, kot prvo obdobje po-
moči nerazvitim državam. Po-
leg tega je OZN stalno prouče-
vala gospodarske probleme za-
ostalih držav in iskala sred-
stva za izboljšanje finančne in
davčne politike, kakor tudi ob-
javljanje mednarodnih stati-
stičnih in pokrajinskih pregled-
ov. Na socialnem področju so
sestavili listino o človeških
pravica, konvencijo o informacijah
in o statusu žensk, ter vsestransko
proučevali vse družbene probleme
na svetu.

Najbolj učinkovito je OZN
delovala pri izvajanju posebnih
programov. Od razširjenega
programa tehnične pomoči
v znesku 231 milijonov dolarjev
je imelo korist 93 držav in
ozemelj, od tehnične pomoči
druge vrste 68 držav in oze-
melj, sredstva mednarodnega
deječega fonda v znesku 23 mi-
lijonov dolarjev pa so razdelili
za izvajanje 322 programov v
100 državah in ozemljih. Poleg
tega so porabili 48 milijonov
dolarjev za skoraj milijon
arabskih beguncem, 40 milijon-
ov za 200.000 madžarskih be-
guncem in 16 milijonov za več
kot 16 milijonov ljudi brez do-
movin iz druge svetovne voj-
ne. Za vse omenjene in drug-
gačne programe porabijo član-
nice OZN skoraj 300 milijonov
dolarjev na leto.

Na področju skrbništva je
najvažnejše to, da se pet od
desetih ozemelj pod skrbni-
štvom OZN približuje položaju
samouprave in neodvisnosti —
Somalija, francoski Togo, britan-
ska Nigerija in Kamerun ter
novozelandska Samoa. Poleg
tega dobivajo v OZN stalne
podatke iz 55 nesamostojnih
kolonialnih področij, od kate-
rih jih je največje število v
Afriki, ter skušajo vplivati na
upravne oblasti, da bi izboljša-
le življenjske pogoje krajevnega
prebivalstva z usmeritvijo na
lokalno samoupravo.

OZN vzdržuje stike z medna-
rodno javnostjo na različ-
nejše načine. V OZN je akre-
ditiranih 347 dopisnikov iz 89
držav. Radio OZN pošilja v
svet vesti na 30 jezikih. Vso to
najrazglednejšo dejavnost opravlja
sekretariat, ki ima skoraj
3000 uslužbencev. Palača OZN
v New Yorku je od zgraditve
od pomladi 1952 do letošnjega
junija obiskalo skoraj 4,5 mili-
jona ljudi.

TELEGRAMI

PRINCE RUPERT (Britanska Kolumbija) — V dvournih
nedih, ki so bili večeraj, je bilo ranjenih 20 ljudi, med temi tudi
dva policista. Skupina, ki je štela več kot 1000 ljudi, je s kame-
nem napadla dva policista, ko sta hotela aretirati dva človeka
zaradi pretepa.

ZENEVA — Atomski strokovnjaki osmih zahodnih in vzhod-
nih držav bodo danes nadaljevali z zasebno razpravo o nadzor-
stvu nad jedrskimi eksplozijami. Pričakujejo, da se bodo raz-
govori končali v petek. Nek zahodni delegat je izjavil, da bodo
strokovnjaki zelo verjetno dosegli tehnični sporazum, ki pa bo
lahko samo priporočilo vsem prizadetim državam.

MARSEILLE — Na ladji »Lyautey« je bilo večje število lu-
di ranjenih, 4 mornarji pa so bili ubiti, ko je eksplodiral hotel.
Ladja je prekinila pot v Tanger in se je vrnila v Marseille.

WASHINGTON — Ameriško zunanje ministrstvo je sporo-
čilo, da je Turčija dobila 359 milijonov dolarjev kot izredno
pomoč ZDA. S krediti naj bi Turčija uravnesila svojo de-
narno bilanco.

WASHINGTON — Načelnik ameriškega generalnega štaba
Maxwell Taylor je odpotoval na 10-dnevni obisk v Evropo. Po
sporočilu Pentagona bo obiskoval vojaške postojanke v Franciji,
Veliki Britaniji in Zahodni Nemčiji ter se posvetoval s tam-
kajšnjimi vojaškimi voditelji.

NEW YORK — V Misuriju so spustili na višino 34.000 m
balon, ki nosi s seboj instrumente za beleženje kozmičnih žar-
kov. Pričakujejo, da bo balon dosegel višino 43.000 m.

RIM — Severno Italijo je zajel val hladnega zraka, toda
temperatura nad 40 stopinj Celzija še vedno prevladuje v vsej
Južni Italiji.

Komentar z Zahoda

Ameriška časopisna agencija Associated Press je objavila
članek »Odnosji Zahoda s predsednikom ZAR«, v katerem se
Zahod vprašuje, če se Zahod lahko nauči, da bi se sporazumei
z Naserjem.

Irak je prva država, ki proizvaja nafto v kateri so vzeli
oblast v svoje roke prijatelji predsednika Združene arabske
republike. Celo preden je prišlo do udara v Iraku, je 60% nafte
s Srednjega vzhoda potekalo po njem čez njemu naklonjeno
ozemlje — po sirskih naftovodih ali po Sueskem prekopu.

Ce žel Zahod rešiti svoje in-
terese, ki jih ima do arabske
naftne, bo moral naglo ravnati in
naglo razmiseliti o tem, kako naj
se sporazume z arabskim sve-
tom. Ni nemogoče, da se Zahod
ne bi mogel sporazumeti z Na-
serjem, toda v tem hipu to vse-
kakor ne bo lahko delanje. Po-
trebno bo številno popuščanje z
obeh strani. Mimo tega bodo pri-
šli na dan čustveni problemi.
Spopadi in ogorčenje svaje. Toda
to je vse boljše, kot izgubiti ves
arabski svet ali stopiti v vojno.

Na gospodarskem področju je
Naser voljan trgovati z Zahod-
om, dokler je to v medsebojno
korist. Toda Naser in njegovi

prijatelji bodo postali zelo neza-
upljivi, če bo zahodno gospodar-
sko prodiranje ogrozilo arabsko
politično neodvisnost.

Sueski prekop dobro ilustrira
Naserjevo stališče. Ko je nacio-
naliziral to vodno pot, je bila
skupina egiptovskih tehnikov in
strokovnjakov pripravljena pre-
zeti nase vse breme upravlja-
nja s prekopom. Naser je vedel,
kako je treba to storiti, yedel
pa je tudi, kako to storiti.

To dejanje je zelo drago, ve-
ljalo družbo Sueskega prekopa,
da je bila v zahodnih rokah.
Kljub vsemu pa ta Naserjeva
poteza ni pomenila za Zahod
izgube zaradi prednosti, ki

mu jih nudi — arabski petrolej
mnoho hitreje in ceneje poteka
v zahodno Evropo. Ameriške
firme so bile med prvimi, ki so
jih najeli za razvoj Kanade. To
je očitno primer medsebojne ko-
risti ali ekonomskega sodelova-
nja.

Postavlja pa se vprašanje, ka-
ko je z iraško petrolejsko druž-
bo, katere skupni lastniki so
Američani, Britanci in Nizozem-
ci. Prav tako se postavlja vpra-
šanje, kako je s francoskim in-
teresi. Ali bo novi iraški režim
nacionaliziral to družbo?

Čeprav je število članov nove
vlade že davno napovedovalo
nacionalizacijo, je danes malo
upanja, da se bo novi iraški re-
žim takoj spustil v takšno pu-
stolovščino. Tik pred uporom je
Irak sklenil sporazum z družbo,
da bi do leta 1960 podvojili pro-
izvodnjo nafte. To bi pomenilo
dohodek v znesku 180 milijonov
funtov Sterlingov, ki jih lahko
novi režim uporabi za svoje ve-
ličastne načrte »razvoja države.

Francija premišlja

Francoski list o stališču de Gaulle glede priznanja iraške republike — Sovjetski veleposlanik prispel v Bagdad — Deklaracija KP Iraka

PARIZ, 4. avg. (Tanjug). Dnevnik »Combat«, ki je blizu
decolistom, piše danes, da bo pariška vlada priznala novi
republiškni režim v Iraku, »šele takrat, ko bo ugotovila splošna
načela svoje nove arabske politike, predvsem pa po vzpostavitvi
diplomatskih odnošajev s Kairoem«.

Do prekinitve diplomatskih
odnošajev med Francijo in
vsemi arabskimi državami na
Srednjem vzhodu razven Liba-
nona, je prišlo med svesko kri-
zo. Zato današnji »Combat«
dalje piše, da »Pariz zdaj ni-
kakor ni sovražno razpoložen
do uveljavitve arabskih držav,
ki je vsakega dne močnejša,
ampak želi v luči posebnih
francoskih interesov izdelati
okvir svoje politike do ara-
bskega sveta, predvsem pa do
Združene arabske republike«.

V London je prispela skupi-
na 80 družinskih članov Bri-
tancev, ki so službeno v Iraku.
Britanske državljane evakuira-
jo iz Bagdada z letali.

Danes je v Bagdad prispel
novi sovjetski veleposlanik v
Iraku Grigorije Titovič Zajcev
z osebjem veleposlaništva. Zaj-
cev je že bil veleposlanik So-
vjetske zveze v Iraku od leta
1945 do 1948.

Diplomatski odnošaji med
Sovjetsko zvezo in Irakom so
bili prekinjeni januarja leta
1955 in spet vzpostavljeni šele
po razglasitvi iraške republike.
Centralni komite KP Iraka
je objavil deklaracijo z datu-
mom 14. julija, v kateri poziva
iraško ljudstvo, naj se strne
okrog iraške republike, da bi
jo podprlo in zaščitilo. Ko go-
vorijo o revoluciji v Iraku, kot

o dogodku, ki ga je podprlo
vse ljudstvo, deklaracija pravi,
da je bila v boju za nacionalno
osvoboditev Komunistična parti-
ja v celoti zastopana in je
dala svoje žrtve. Dalje izraža
deklaracija vero v vse sloje in
narodnosti iraškega ljudstva in
pripominja: »Vedeti moramo,
da se imperialisti ne bodo dali
lahko premagati in da se ne
bodo vdali brez odpora.« Da bi
se izognili vsaki možni nevar-
nosti — je dalje rečeno v de-
klaraciji — pozivamo nacional-
no vladno naše republike, naj
bo budna in naj stori vse po-
trebne ukrepe, da bi preprečili
imperialistične poskuse za uni-
čenje naše zmagne.

Sultan Kerim v Kairu

Kairo, 4. avg. (AFP) Sultan
Lahedža Ali Abdel Kerim, ki
so ga pred kratkim odstavili
Britanci, se je sinoči sestal z
generalnim sekretarjem Arab-
ske lige Abdel Kalek Hasou-
nom.

Po tem sestanku je sultan iz-
javil novinarjem, da je skupaj
s Hasounom obravnaval ukre-
pe, da bi prebivalstvo Lahedža
zagotovil pravico do samood-
ločbe. Dejal je, da je treba ne-
kak ukreniti, ker je Velika Bri-
tanija po izgubi Sueskega pre-
kopa začela neusmiljen boj
proti narodnosvobodilnemu g-
banju v Lahedžu.

Bled v sezoni

Na Bledu je sezona v polnem teku. Kamor pogledamo, je polna gostov, turistov ali izletnikov. Polna so kopalnišča, razne sezonske trgovine, polna pa so letos tudi zabavišča. Prav posebno sliko daje zunanji videzu še velik avtomobilski promet, saj so prostori za parkiranje pred posameznimi hoteli vsi premajhni za velike in luksuzne limuzine. Polno gostov vidite tudi v okolici; na raznih sprehajališčih lahko povsod srečate domače in tuje goste.

Ali bo letošnji obisk rekorden?

Vsi se še spominjamo turistične sezone v letu 1955, ko je bil obisk na Bledu rekorden in smo poseben uspeh dosegli v obisku tujih gostov. Vsi znaki pa kažejo, da bomo to leto dosegli še večji uspeh, še večji obisk na Bledu. Z letošnjo predsezono nam kaže, da bo letos boljše. Številčni podatki dokazujejo, da je bilo v maju na Bledu 16.430 gostov, v letu 1955 11.896, lani pa le

8850. Junija je bilo letos 24.785 gostov, leta 1955 26.596, lani pa 16.780. Samo teh nekaj števil nam že pove, da smo dokaj prekosili lansko predsezono in celo sezono leta 1955. In ali lahko pričakujemo tako povečan obisk tudi v času glavne sezone? Ni še točnih podatkov za julij, vendar pa kar nam povedo na Turističnem društvu Bled, kaže, da lahko pričakujemo le najboljše. Samo majna primerjava za lani letos. Tako smo imeli 1. julija lani 397 gostov, letos 805, 10. julija lani 698, letos 1208, 20. julija lani 1487, letos pa 2206, kar je rekord zadnjih let, 29. julija lani 1637, letos 1940. Obisk na Bledu se je torej skoraj podvojil, kar je vsekakor lep uspeh. In ker računajo, da bo v avgustu zasedba še bolj stalna in je večji del kapacitete že zaseden, lahko pričakujemo to leto rekorden obisk našega največjega letovišča.

Na splošno se je že govorilo v zadnjih letih, da je treba Bled usmeriti samo na domače tržišče, ker je obisk tujih gostov stalno nazadoval. Letošnje leto pa nam kaže obratno. Število tujih gostov iz dneva v dan narašča. 29. julija je bilo že 978 tujih gostov, domačih pa 962. Tudi to je vsekakor lep uspeh letošnje sezone, kar gotovo ni bilo pričakovati. Od tujih gostov so

ko Pirana ne obratuje zaradi neprevoznosti ceste preko Petrovke brda. Pri tujcih so priljubljeni zlasti izleti z originalnimi kočijami v izletniški dom Ribno, v Bodešče, Kropo, Begunje in Vrbo. Večkrat jih spremlja še harmonika in se prav prijetno zabavajo. Taki izleti so vedno najbolj prijetni in ostanejo tujcem še dolgo v spominu, le škoda, da imamo tako malo urejenih izletniških točk in bi bilo treba na to bolj misliti. Naši planinci vedo povedati, da na turah po naših Alpah srečujejo vedno več tujih plezalcev in planincev. V tem smo sami napravili malo propagande in bi jih naše gore lahko privabile še mnogo več. Letos pride vsakih 14 dni skupina angleških študentov z agencijo Rambles. Tudi švicarski alpski klub pošilja redno svoje člane v naše planine.

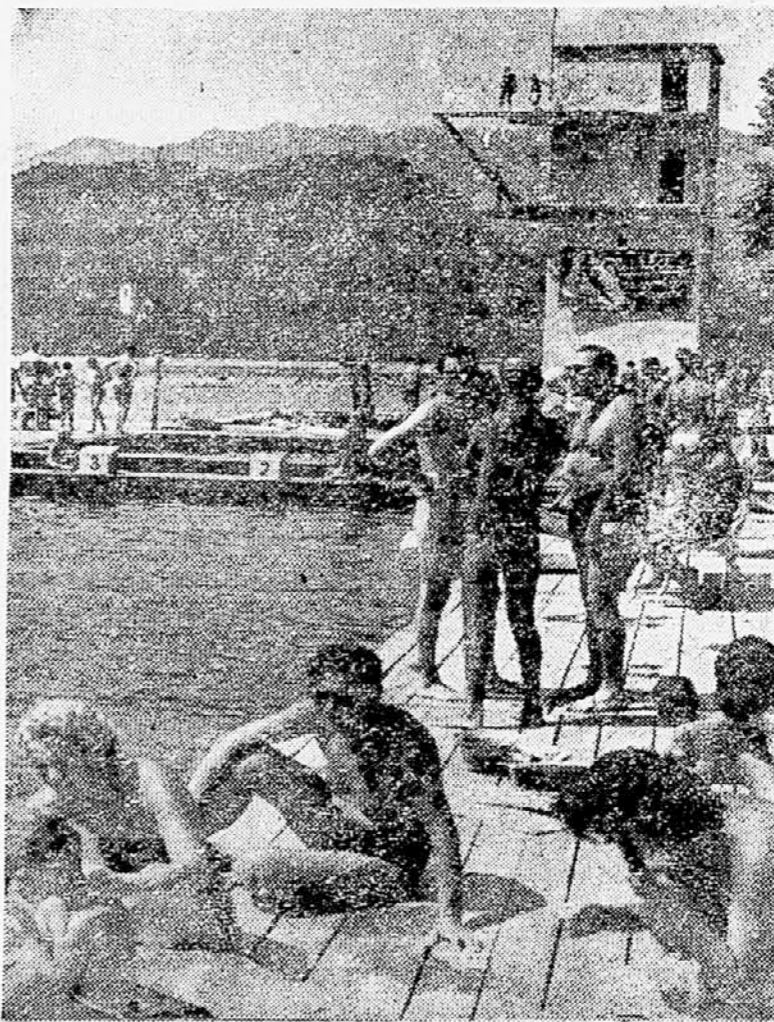
Za letošnjo sezono se je Turistično društvo na Bledu dobro pripravilo. Program prireditelj je lep, bogat in tudi dober. Nastopi raznih folklornih skupin, Slovenski orkestr, nastopi zabavnih orkestrrov so najbolj priljubljeni programi. Pa tudi sicer so dnevno razne družabne prireditve, ki dokaj doprinašajo k zabavi.

Ta letošnji program je pokazal, da je treba misliti na novo kavarno, da se bodo pri-

lišče, ki je že zdavnaj dotrajalo in ga ne morejo sproti popravljati. Lahko si mislite, da preko 3000 kopalcev, kolikor jih je ob lepih nedeljah, napravi svoje. Zato so tudi potrebe gostov na to kopalnišče upravičene. Zeleti je le, da bo za prihodno sezono na razpolago 45 milijonov dinarjev za novo kopalnišče, ki ga Bled nujno potrebuje. Letos smo dobili nove modernizirane delikatesne trgovine, trgovino za sadje in zelenjavo. Vendar, kaj nam pomagajo samo trgovine, če ne prodajajo tistega, kar si ljudje žele. Po vseh teh trgovinah, tako delikatesnih kot s sadjem, je glavni artikel — slivovka. V postrežbi in drobnih hotelskih uslugah tudi nismo napredovali. Potreba je zlasti v kavarnah slaba in če je naval, strežba navadno odpove.

Res je bilo letos dosti napravljene, da bi te pomanjkljivosti odpravili, vendar uspeha ni toliko, kot bi ga želeli in kolikor ga zahteva sezona. Če je letos dosti gostov, bo najboljša propaganda, če zadovoljni odidejo in bodo prihodnjič privabili še druge.

Božo Benedik

Na blejskem kopalnišču

Trg s kmetijskimi pridelki

Založenost tržišča s povratnimi in sadjem je bila v preteklem tednu zaostrovala. Stanje za različne pridelke in nekatera področja je naslednje:

Pogodba ranega krompirja se je na področju okraja Murska Sobota zelo povečala in znatno presega povpraševanje. Podobno je tudi na drugih območjih. Odkupno su mopolodajne cene so se znižale. Povečale so se odkupljene količine paradiznika, v manjši meri paprike in čizla v siročinu. Cene za debelo in na drobno so se ob večjem dotoku blaga še nadalje znižale.

Pravredni dobri preskrbi jabotki poročajo s Štajerske. Trgulinu se slabše možnosti za plasman. Pri prevzemu velja gledati kakovost strogi kriterij. Cene so se znižale tako, da se na tem območju (Murska Sobota) odkupujejo jabotki po 16 din/kg.

Ponudba goveje živine se je sicer mestoma izboljšala, vendar se ne krije vseh potreb, zaradi česar so še nekatera podjetja za promet z mesom morala usmeriti na dobavo iz drugih republik. Proizvajalci so nudili v zadostnih količinah teleca, vendar je opaziti, da bo z izvajanjem odredbe o prepovedi klanja telet znatno omejena ponudba.

Pri jahlch večjih spremembah v cenah ni bilo.

Cena: pri KZ na na

Okraj: KZ drobno debele

KIROMPER:			
Koper	21	27	—
Nova Gorica	14	20	15
Celje	14	23	20
Mur. Sobota	15	20	17
Ljubljana	15	20	17
Kranj	14	23	20

PARADIZNIKI:			
Koper	27	30	—
Nova Gorica	28	40	—
Celje	28	36	46
Mur. Sobota	—	60	—
Ljubljana	—	56	48
Kranj	—	50	40

PAPRIKA:			
Koper	45	76	—
Nova Gorica	55	60	—
Celje	—	74	64
Mur. Sobota	—	65	54
Ljubljana	—	60	50
Kranj	—	90	70

PIZOL v stročju:			
Koper	53	60	—
Nova Gorica	—	60	—
Celje	—	65	69
Mur. Sobota	—	40	—
Ljubljana	—	80	69
Kranj	—	80	70

JABOLKA:			
Koper	17	50	—
Nova Gorica	18	25	25
Celje	17	30	25
Mur. Sobota	14	20	17
Ljubljana	24	28	22
Kranj	—	50	40

TRUSKE:			
Koper	31	76	—
Celje	28	45	34
Mur. Sobota	18	20	—
Ljubljana	30	65	42
Kranj	—	65	50

BRESKVE:			
Koper	—	140	—
Ljubljana	70	100	85
Kranj	—	90	75

GOVEDO III. razreda:			
Koper	120	310	—
Nova Gorica	115	300	—
Celje	125	270	—
Mur. Sobota	115	250	—
Ljubljana	125	270	—
Kranj	—	90	75

TELETA:			
Koper	230	330	—
Nova Gorica	210	360	—
Celje	190	320	—
Mur. Sobota	175	330	—
Ljubljana	210	360	—
Kranj	150	340	—

PRASICI:			
Koper	205	400	—
Nova Gorica	195	350	—
Celje	200	360	—
Mur. Sobota	190	350	—
Ljubljana	205	350	—
Kranj	215	380	—

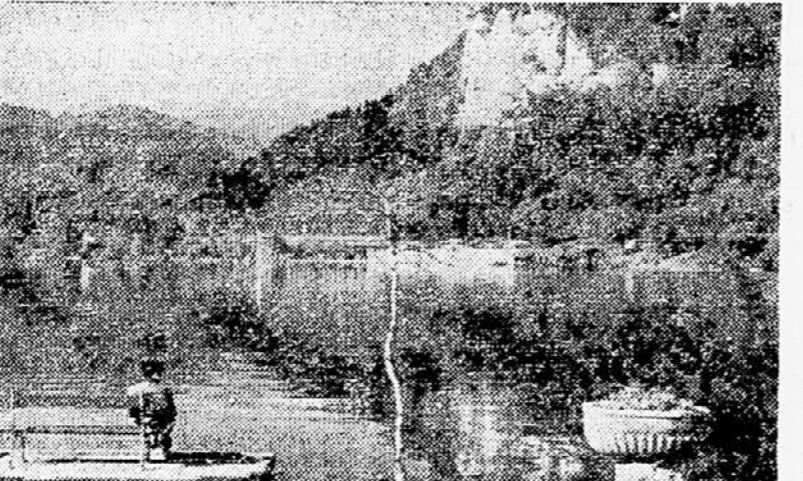
JAJCA:			
Koper	—	20	—
Nova Gorica	16	18	—
Celje	12	15	13
Mur. Sobota	13	13	14
Ljubljana	15	17	16
Kranj	16	18	—

LOJZE AVSENAK

»Kakor da je rudnik zamrl, pravijo ljudje na Senovem in na vsej prisolnji, razsejni pokrajini pod Bohorjem. Vsi so še pod vtisom presenetljive novice o smrti Lojzeta Avsenaka in pod vtisom njegove znamenite poslednje poti. Tako čvrsto je zrasel Lojze Avsenak s to pokrajino in z rodno, ki tod prebiva, da vsi prebridko občutiljo izgubo res zaslužnega in priljubljenega moža.

Lojze Avsenak je umrl v celjski bolnišnici, sicer po daljšem bolehanju, a vendar prazgodaj, saj je utakal šele 56. leto. Bilo pa se je njegovo življenje prepolno dejavnosti in poirtvovalnosti, ki je zapustila trajne sledove. Izšel je iz mnogostevne družine v Brestanici, zato se ni mogel tako izsolati, kakor mu je veleval talent, pač pa se je sam izpopolnjeval, zato je bil ne samo vsestransko razgledan, marveč je znal tudi spretno sukati pisateljsko pero. Veliki časi zahtevajo odličnih ljudi. In tako je tudi narodnoosvobodilna vojna jezela Lojza z vsem njegovim idealizmom.

Se prav mladeje bil prišel kmalu po prvi svetovni vojni k senovskemu rudniku. Spremljal je ves njegov razvoj v času kapitalizma, vedno je bil tesno povezan z rudarji in že pred vojno je marljivo sodeloval pri kulturnih društvih. Osvobodilna borba ga je našla

Motiv iz Blejskega jezera

daleč na prvem mestu Angličani, nato Zahi, Nemci in Avstrijci, Belgijci, Italijani in drugi. Število Belgijcev in Italijanov narašča iz leta v leto. Prihajajo tudi gostje iz Grčije, ki jih do letos sploh ni bilo na Bledu.

Tudi domači gosti letos prido obiskujejo Bled. Lahko bi rekli, da je večina med njimi že starih prijateljev Bleda. Tudi letos so med domačini na prvem mestu Srbi.

Bled tudi letos diplomatsko letovišče

Tradicija je že, da si tudi diplomatski predstavniki v Beogradu za poletne mesece izberejo Bled za svojo letno bivališče. Številne elegantne limuzine pred hotelom »Toplice« nam povedo, da so si tudi letos izbrali udobne apartmane v hotelu Toplice ali po njegovih vilah. Na Bledu so že dlje časa angleški, švedski, avstrijski, finski, turški in belgijski poslalniki s svojimi družinami. Poleg teh pa smo videli na Bledu še indijskega, iranskega, francoskega, ameriškega in izraelskega poslalnika ki so prišli na Bled za krajši čas.

Letališče v Lescah bo treba razširiti

Tuje potovalne agencije so dosedaj pošiljale svoje turiste na letovišče k nam le z avtobusi in vlakmi. Vendar se je to že prežvečlo. Sedaj se poslužujejo vedno bolj letal, vendar mi nimamo letališč za pristajanje teh sredi naših turističnih centrov. Ze letos pristajajo v Grazu 4 do 6 letal tedensko, odkoder razvažajo turiste z avtobusi na Bled, Opatijo in drugam. Avstrijci sedaj še dajejo na razpolago svoja letališča. Italijani pa ne. Ker se bo prevoz z letali le še povečal, je nujno misliti na ureditev letališča v Lescah.

Redne linije, tako Bled — Beograd in Dunaj — Bled so letos dobro zasedene, lahko pa rečemo boljše kot lani. To velja predvsem za zunanjo linijo. Veliko pa je povpraševanje za linijo Bled — Dubrovnik in bi bilo treba v prihodnje tako notranjo linijo vpeljati.

Več izletov, sprehodov in zabave

na zelenem Bohorju, kjer je z ženo Vido in nekaterimi drugimi vodil Preserovno tehniko. Izdajstvo jih je vrglo gestapovcem v roke. In začela se je mučniška pot preko Radeč v Stari Pisker v Celju. Postavljali so jih pred puške, trpinčili so zlasti Lojza in pred smrtjo ga je rešil sam legar. Ostale pa so trajne posledice, zaradi katerih si ni Lojz nikoli opomogel. Kljub temu je po osvoboditvi žrtvoval vse svoje sile za rudnik in za kulturno delo na Senovem. Bil je kakor plamenica, ki je počasi dogorevala.

Pretekli petek se je vsa senovska pokrajina oddolžila nepozabnemu Lojzu s pogrebom, kakršnega v teh krajih ne pominjajo. Ko je počival na mrtvaškem odru, v svoji prijazni domačiji, ki si jo je z lastnimi žulji ustvaril sredi senovske doline, so venci in šopki dobesedno zasuli vso krsto, vso sobo. In ko so zapeli pevci, ko je zaigrala godba, ko so govorniki poveljevali njegove zasluge, so tudi v borbah najbolj preizkušeni senovski možje zahtevali Slovo na prisojnem pokopalnišču v Brestanici je izvenelo v bridki zavesti, da je bil Lojz na Senovem samo eden. Spomin nanj ne bo živel le v izročilu ljudstva. Lojz si je ustvaril tudi sam trajen spomenik s svojo zbirko »Bohor žari« pa z neštetiimi črticami, podlistki, reportažami — tako v »Slov. poročevalcu«, v Radiu, v »Borcu« in lokalnem tisku. Lahko rečemo: marsikaj, kar je danes napisane bo zbledelo. Ko bo delo Lojzeta Avsenaka še vedno živo, Slava Lojzu Avsenaku!

reditve lahko porazdelile, saj so navdušeni pesalci skorajci prikrajšani, ker je edino kazinska dvorana, kjer se lahko odvijta program in seveda takrat ne more biti na razpolago plesalec. Tudi modne revije »Bled-Commerce« so letos vzbudile dokaj zanimanja med blejskimi letoviščarji.

Vsem pomanjkljivostim se ne da izogniti

Vendar tudi to leto ni brez pomanjkljivosti. Vodovod in kopalnišče sta dve glavni. Kaj pomeni za gosta, da nima vode, si lahko vsak sam misli. Pomagajo si sicer hoteli z raznimi črpalkami, vendar to ni rešitev. Vodovod iz leta 1912 ne more zadostiti potrebam modernega turizma. Drugi kamen spotike je Grajsko kopa-

Mednarodni ribiški sejem

Zadnji 4. avg. Včeraj se je v Zadru začel Drugi mednarodni ribiški sejem, na katerem razstavlja nad 150 domačih in inozemskih ribiških podjetij in zadrug. Na sejm sodelujejo podjetja iz Anglije, Nemčije, Norveške, Belgije, Avstrije in Italije. Razstavni prostor obsega devet tisoč kvadratnih metrov.

»ČRNI MURNI« v Verudi

Tam, kjer se končuje južno predmestje starodavne Pule in se spušta v morje členovita obala s svojimi polotoki, obrabljeni z borovimi gozdiki in drugim obmorskim zelenjem, ima že nekaj let večk del slovenske mladine svoj poletni odmor, sonce in morje. Tudi letošnje poletje pravih stotine slovenske mladine svoje počitnice na tem najsikrajnejšem delu razbrzdane turistične obale, kjer se duh morja čudovito blagodejno meša z izparino borovine, žajbla, lovornja in drugega sredozemskega rastlinstva. Domovina Velega Jože je tu posebno mikavna in privlačna.

Ko zapuščaš središče istrske metropole in kreneš proti jugu, na koncu predmestja, kjer se začena polotok Veruda, opaziš skupinice goloroke mladine, ki tebejajo slovensko. Gredoč v mesto, vsak dan opazujejo plečatega Toma, ki ure in ure nepremično stoji ob starodavnem zidu svoje kolibe in nemo strmi na mimoidoče.

Kdo ve kaj misli stari Tomo?

Verjetno ne o nekdanji slavi Pule, ko so v imponentnem amfiteatru, tem najbolj očuvanem spomeniku iz dobe rimske dominacije, pred več kot 25.000 gledalci prejelji gladiatorje igre; verjetno tudi ne misli na pustošnja beneških mogotcev na tem delu naše obale. Uhaja pa mu spomin v bližnjo preteklost, v čase ko je avstro-ogrsko cesarstvo zgradilo tu svoje največje vojno pristanišče, arzenale, ladjedelnico in Pulo povzdignilo na moderno vojno-industrijsko mesto s preko 30.000 prebivalci. Tega se Tomo še spominja, zakaj tod mimo so cesarski mornarji vlačili svoje težko obalno topništvo v nad in

podzemsko utrdbe na polotoku Veruda.

Prav tako misli stari Tomo na leta težkih preskušanj in bojev, ko so sinovi istrske stoliceletnih suženjstva dvignili svojo pest in skupno z borci NOV za vselej pregnali tuje oblastnike in obračunali z domačimi izkoroševalci ter sami postali gospodarji na svoji zemlji. Spomeniki tem junekom, ki jih srečuješ ob obali in ob cestah — od dr. Laginje, preko Gortanova, pa do neznanega junaka v NOV — pričajo o trnjevi poti in preltni krvi za ta naša obala.

Vse to so danes še spominji, trpiki spominji za starega Toma in njemu enakih, ki so gledali, kako zemlja in ljudstvo služi le tujemu blagostanju, kako je tudi ta polotok čimtelj v temni računici tujih oblastnikov. Danes nudi ta polotok poletno domovanje, odmor in zabavo našim najmlajšim.

Nedaleč od zadnjih hiš v predmestju na najožjem delu polotoka, med globoko zarezanim zalivom in odprtim morjem, srečaš najprej pionirski taborišče »Črni murni«, taboriščnikov Vozojnega zavoda »Janeza Levca« iz Ljubljane. Kar lepo število jih je, ko jih vidiš zbrane v polkrogu ob pozdravni zastavi s pesmijo na usnih. »Mi smo slovenski pionirji. Najmlajši borci, borci za našo domovino...«

Na prvi pogled vidiš, da se tu doma prav pionirji. Zagorela koža in ponosni nastopi kažejo, da niso od včeraj in dobro poznajo taboriščno življenje. Še več, poučeni so tudi o vseh najvažnejših dogodkih doma in v svetu, saj redno prebirajo naše dnevnike »Sloven-

ski poročevalc« in »Ljubljanski dnevnik«. Zato so se tudi veseli dnevnih obiskov temnopolnih egiptovskih mornarjev in oficirjev, ki so kot spremljevalci predsednika Naserja prisostali v pujskem pristanišču in redno obiskovali pionirski taborišča na Verudi, se tam zabavali in pogovarjali, pa če tudi največ z mimiko in prsti.

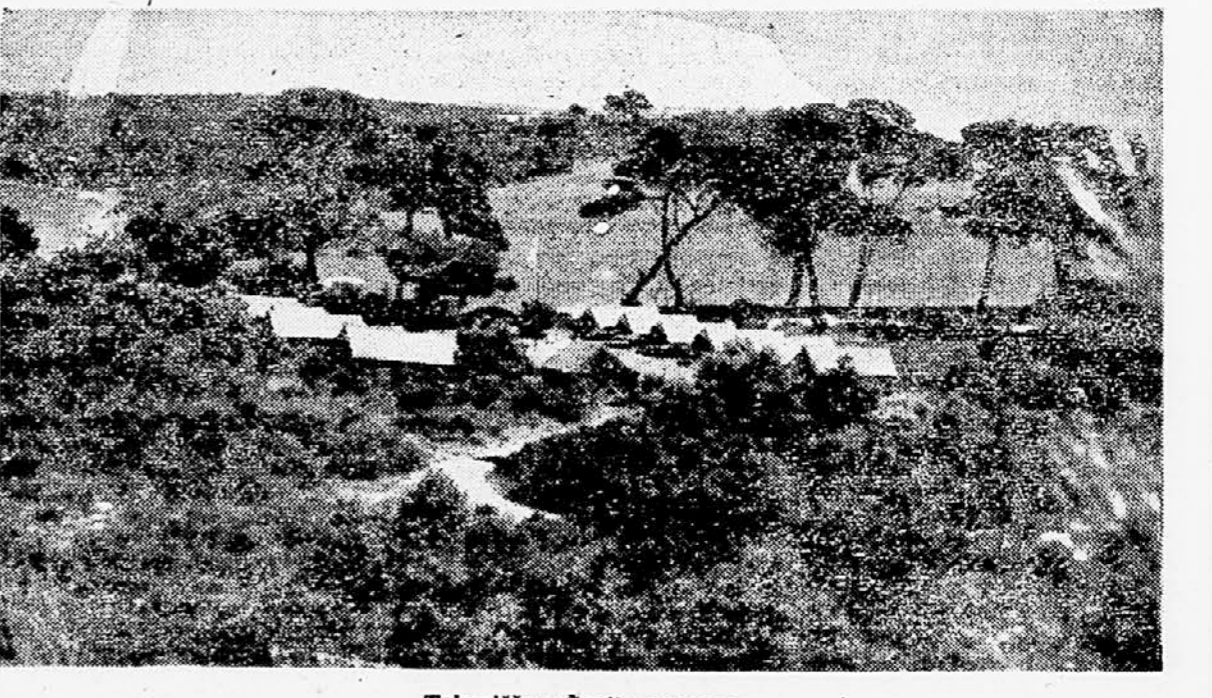
Pogled na desno: morje, pogled na levo: morje; ko ti pa pogled obstane malo naprej na plapolajočih zastavah, veš da se tu taborišča življenje šele začena. Nekaj desetih korakov po borovem drevoredu in že si ob nekdanjih utrdbah in podzemskih hodnikih. Na desno se ti pa odpre pravo mladinsko naselje: šotor pri šotoru. Ze sa-

ma govornica ti pove, odkod vse do prišli otroci na ta polotok. Štajersko in gorenjsko narečje se mešata s prekmurščino. Nič čudnega. Društvo prijateljev mladine iz Murske Sobote ima že četrto leto tu mladino iz Prekmurja in to kar v štirih izmenah. Zveza borcev Kranj nudi vse poletje otrokom padlih borcev odmor na tem mestu in prav tako Društvo prijateljev mladine iz Maribora, potem iz Slovenske Bistrice in kdo bi vse našel. Pravo mravljišče je to. Kuhinje so ves dan v obratstvu, vodstva imajo polne roke dela in vendar teče življenje brez večjih sprememb. Kako tudi ne, saj je morja, sonca in senca tu kar na pretek.

Ob večerih, ko v vrhovih zarume bori svojo večerno pesem in ribiči na odprtem morju privože svoje luči na bankah, dobi vsa ta — pokrajina svoj poseben prizvok. Ob teh večerih se vsa mladina zbere ob tabornem ognju. Kjer stari taboriški

himni: »Dviga plamen se iz gošda, s' taborišča našega in naša znanja vsej prirodi, kje taborse mešata s prekmurščino. Nič čudnega. Društvo prijateljev mladine iz Murske Sobote ima že četrto leto tu mladino iz Prekmurja in to kar v štirih izmenah. Zveza borcev Kranj nudi vse poletje otrokom padlih borcev odmor na tem mestu in prav tako Društvo prijateljev mladine iz Maribora, potem iz Slovenske Bistrice in kdo bi vse našel. Pravo mravljišče je to. Kuhinje so ves dan v obratstvu, vodstva imajo polne roke dela in vendar teče življenje brez večjih sprememb. Kako tudi ne, saj je morja, sonca in senca tu kar na pretek.

Ob večerih, ko v vrhovih zarume bori svojo večerno pesem in ribiči na odprtem morju privože svoje luči na bankah, dobi vsa ta — pokrajina svoj poseben prizvok. Ob teh večerih se vsa mladina zbere ob tabornem ognju. Kjer stari taboriški himni: »Dviga plamen se iz gošda, s' taborišča našega in naša znanja vsej prirodi, kje taborse mešata s prekmurščino. Nič čudnega. Društvo prijateljev mladine iz Murske Sobote ima že četrto leto tu mladino iz Prekmurja in to kar v štirih izmenah. Zveza borcev Kranj nudi vse poletje otrokom padlih borcev odmor na tem mestu in prav tako Društvo prijateljev mladine iz Maribora, potem iz Slovenske Bistrice in kdo bi vse našel. Pravo mravljišče je to. Kuhinje so ves dan v obratstvu, vodstva imajo polne roke dela in vendar teče življenje brez večjih sprememb. Kako tudi ne, saj je morja, sonca in senca tu kar na pretek.

Taborišče »Črni murnovi«

JUGOSLOVANSKA KRONIKA

OBNOVLENO LETNO GLEDALIŠČE V BEOGRADU

Te dni je bila v obnovljenem amfiteatru letnega gledališča na Topčideru v Beogradu otvoritvena prireditev. Pred številno publiko so nastopili pesniki in pevci kulturno umetniškega društva beograjskih študentov — Branko Krsmanović. Studentški ansambel je prikazal vrsto folklornih plesov in pesmi v koreografiji Branka Markovića in Mire Sanjine. Akademsko folklorna skupina iz Beograda bo v kratkem odpotovala na turnejo po Holandiji, razen tega pa bo nastopila tudi na svetovni razstavi v Bruslju.

NOVA JUGOSLOVANSKA OPERA

Srbski skladatelj Svetomir Nastasijević je dokončal svojo novo opero »Antigona«. Za to delo po Sofoklejevem besedilu, ki ga je imenoval glasbeno dramo, je vzel motive iz stare grške glasbe. »Antigona« je že peta opera Svetomira Nastasijevića.

ZBOR BEOGRAJSKE ŽIDOVSKOJSKE V IZRAELU

Mešani zbor židovske občine iz Beograda je odpotoval na tretji svetovni festival židovskih pevskih zborov v Izraelu. Na tem festivalu sodelujejo zbori 12 držav Evrope in Amerike. Poleg nastopa na festivalu bo beograjski zbor priredil še nekaj samostojnih koncertov po večjih mestih Izraela. Zbor vodi dirigent beograjske opere Borislav Pašićan.

SPOMENIK PETRU HEKTOROVIČU

Ob 30-letnici smrti hrvaškega slikarja Jurija Plančića je naš veliki rojak kipar Ivan Mestrovic podaril umetniški zbirki »Juraj Plančić« v Starem gradu na otoku Hvaru eno izmed svojih najnovejših del, doprinski kip pesnika Petra Hektorovića. Tako je kipar Jurij Plančić dobil v Starem gradu, kjer je pisal to svojo pesnitev, že svojo drugo kiparsko upodobitev. Kot je znano, so že ob njegovem j. b. b. lani odkrili pred Trvdarjem spomenik, delo splitskega kiparja Ivana Mirkovića, zdaj pa bodo še v samem dvorcu postavili Mestrovičev kip.

RAZSTAVA V ZAGREBU

V Umetniškem paviljonu v Zagrebu je društvo hrvaških likovnih umetnikov priredilo večjo umetnostno razstavo v počastitev 15. obletnice bitke na Sutjeski. Na razstavi so bila razstavljena dela znanih hrvaških slikarjev, ki so so-

»France Marolt« v Nemčiji

Te dni se je vrnila z uspešne turneje po Zahodni Nemčiji akademsko folklorna plesna skupina »France Marolt« iz Ljubljane. Kot je znano je pred tem nastopila tudi v Franciji. Pod vodstvom Marije Suštarjeve in ob sodelovanju Tončke Maroltove in Marijane Kralja so zdaj naši študentje že tretjič z velikim uspehom postavili na tridnevni festival folklorne festivalu v mestu Münden pri Hannoveru. Žal se tokrat festivala ni udeležili Italijani in Španci, vendar je morala zaradi tega nastop z jugoslovanskimi ljudskimi plesi in pesmimi preložiti še toliko večje odobravanje. »Za tretjič moramo občudovati Jugoslovane zaradi njihove plesne umetnosti — piše eden izmed tamkajšnjih časopisov — in to občudovanje raste iz leta v leto. To, kar nam posreduje plesna skupina iz Ljubljane, ni več ono, kar mi razumemo pod pojmom ljudski ples, je plesna umetnost naroda, kateremu je ples prešel v meso in kri.«

Claude Avelin v Ljubljani

Sinoči je prišel z večernim brzovlakom v Ljubljano znani francoski napredni pisatelj in prijatelj Jugoslavije Claude Avelin. Skupno z njim je pripela tudi gospa Jeane Brunlerre, tajnica društva Francija — Jugoslavija v Parizu. Claude Avelin je pravkar dokončal svoj novi roman in namerava prebiti v Sloveniji svoj oddih. Med drugim bo obiskal Dolenjsko in Gorenjsko. Naše kraje je vzljubil že pri prejšnjih obiskih, saj je bil v Jugoslaviji že ...at. Naše založbe prevede in izdaje že več njegovih ...vnih del. Tako je v Ljubljani pri Cankarjevi založbi izšel njegov roman »Jutrnje«, Mladinska knjiga pa je objavila prevode treh njegovih otroških knjig in sicer »Drevo ...kom se« ter »Baba Dina in koček sladkorja«. V oddelku Pačla Ljubljane so imeli na repertoarju radijsko priredbo Avelinovega romana »Jutrnje«.

delovali v narodnoosvobodilni vojni, kot Franja Bačaja, Marjana Detonića, Oskarja Hermana, Otona Postužnika, Eda Murtića, Zlatka Price in drugih. Razstava ima tudi poleg umetnostnega tudi dokumentarni značaj, le žal da ni obsegla tudi materialov, ki so nastali po sledeh IV in V. ofenzive.

MIŠKO KRANJEC V SRBSKEM PREVODU

Kot drugo knjigo tretjega kola knjižnice sodobnih jugoslovanskih pisateljev »Brazda« je beograjska založba »Prosveta« te dni izdala »Izbrane povesti« slovenskega pisatelja Miška Kranjca v srbskem prevodu.

ZA SKRAJŠANI STUDIJ

V Sarajevu je bil te dni sešatek zastopnikov fakultet in fakultetnih svetov Univerze, na katerem so razpravljali o priporočilih Zvezne ljudske skupščine glede skrajšanja študija. V Sarajevu je trajal doslej študij od 4 do 7 let z ozirom za razne fakultete; po mnenju konference, zlasti številno inženjskih kadrov v sedanjih tempu študija še dolgo ne bi moglo biti izpopolnjeno. Zaradi tega so na posvetovanju v celoti podprli pobudo, da se študij na vseh fakultetah skrajša na štiri leta oziroma na medicinski fakulteti na pet let. S tem v zvezi nameravajo izvršiti revizijo učnih načrtov in programov, tako da bi že v jeseni začeli predavanja po novih vidikih.

MLADINSKI SEMINAR V DUBROVNIKU

V Dubrovniku se je v Zgodovinskem inštitutu Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti začel mednarodni mladinski seminar, ki ga je s temo »Mladina in kultura danes« organiziral Centralni komitee Ljudske mladine Jugoslavije. Na seminarju sodeluje poleg jugoslovanskih mladincev več kot 40 zastopnikov raznih mladinskih organizacij iz Evrope, Afrike in Amerike. Med drugim bodo razpravljali podrobneje o vprašanjih kulturne vzgoje današnje mladine, množičnega kulturno prosvetnega dela med mladino ter mednarodnega kulturnega sodelovanja mladine. Kulturni delavci Oskar Davidović, Marko Čelebonović, Ljubiša Jovanc in drugi.

CENTER ZA OTROŠKO RISBO

Velika razstava otroških risb iz vse Vojvodine, ki je bila pred časom v Novem Sadu, je bila zdaj spremenjena in prvi fond stalnega centra za otroško risbo v Novem Sadu. Ta center, ki ga bo vzdrževala novosaška občina, bo sistematično zbiral in hranil

otroške risbe in ilustracije. Med drugim so v ta sklad vključili tudi zbirko otroških ilustracij pesmi Jovana Jovanovića Zmaja z letošnje razstave v Sremski Kamenici. Za prihodnje leto pa predvidevajo razstavo ilustracij pesmi Otona Zupanića, Levstikovoga Martina Krpana in Vorančevih Solzic.

USPEH JUGOSLOVANSKE FOTOGRAFIJE V VARŠAVI

Kot je znano, so jugoslovanski mojstri fotografije sodelovali na razstavi umetniške fotografije v Varšavi. Razstava je bila prirejena v okviru kulturnega sodelovanja med Jugoslavijo in Poljsko ter bo pozneje prenešana v Krakov in Gdansk. Poleg zelo ugodnih ocen v poljskem tisku so bili naši avtorji deležni tudi petih nagrad žirije.

MEDNARODNA RAZSTAVA FOTOGRAFIJE V ZADRU

V Zadru je bila odprta te dni velika mednarodna razstava umetniške fotografije pod geslom »Človek in morje«. Odzvalo se je več ko 800 avtorjev iz 45 dežel sveta s skoraj 3000 deli, od katerih so pa za razstavo izbrali samo 300 najboljših eksponatov.

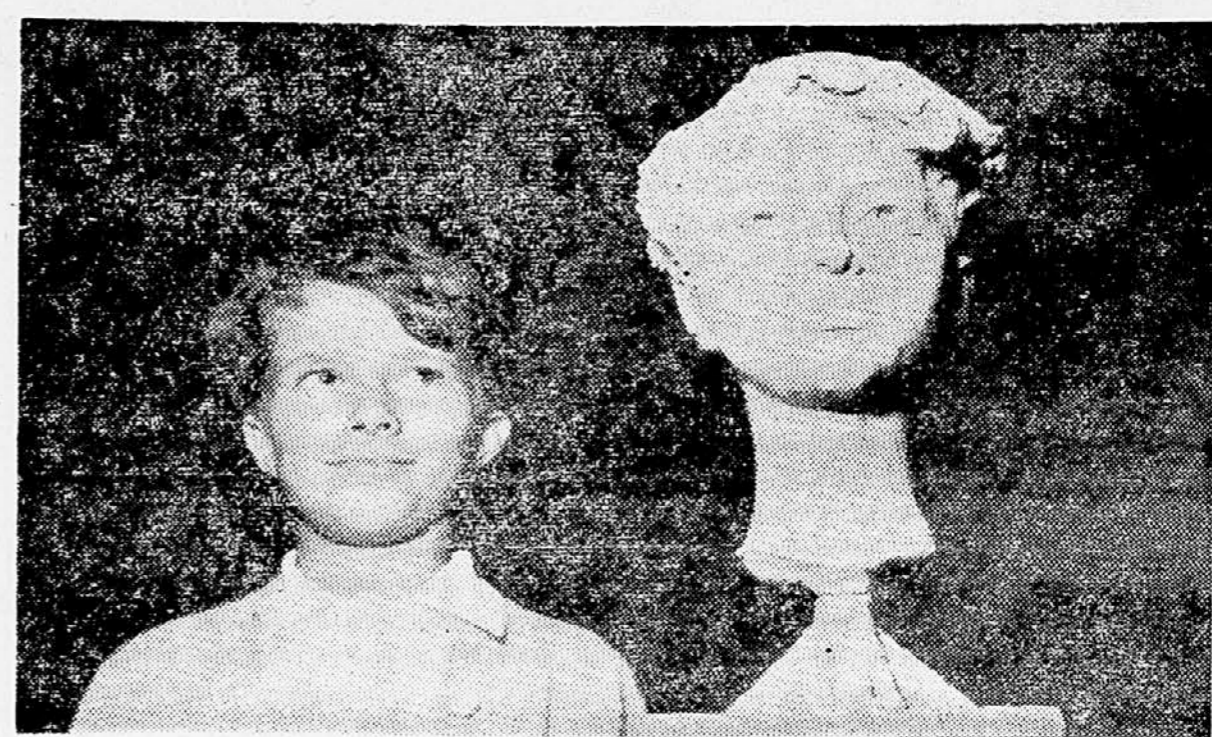

Ena uspešnih knjižnih oprem zadnjega časa so bile umetniške ilustracije Lazarja Vozarevića v novi pesniški zbirki srbskega pesnika Tanasija Mladenovića

Kljub temu ostremu merilu je značilno, da je največ nagrad pripadlo našim mojstrom, saj so poleg srebrne in petih bronastih medalj osvojili tudi tri diplome. Prvo nagrado, zlato medaljo, je dobil italijanski mojster Carlo Cosulich za fotografijo »Kurjač«, srebrni medalji pa sta prejela Japonec Ueno Hideo za fotografijo »Ribič« ter mladi jugoslovanski avtor Vidoje Mojsilović za sliko »Pred odhodom«.

UMRL JE SLIKAR IVAN LUČEV

V Beogradu je umrl znani srbski slikar in karikaturist, dekan Akademije za likovno umetnost, Ivan Lučev. Rojen 1904 v Hercegovnem, je dokončal umetniško šolo v Beogradu in nato študiral v Parizu. Kljub široki izobrazbi pa se je moral pred vojno preživljati s slikanjem v gledališčih, dokler ni l. 1935 postal eden izmed ustanoviteljev in prvih karikaturistov znanega predvojnega satiričnega lista »Ošišani jež«. Po osvoboditvi je v »Ježu« nadaljeval svoje ustvarjalno delo na področju domače karikature. Kot pedagog je predaval na šoli za uporabno umetnost in nazadnje na akademiji za likovno umetnost.

Stane Keržič Ziva

Simfonija in dva biografska filma

Kaj imata skupnega avstrijski film »Mozart« in italijanski film »Simfonija ljubezni«? Oba skušata gledalcem približati Mozartovo in Schubertovo glasbo in čas, ki se je težko po- bradati z njunimi genialnimi stvaritvami. Oba skušata doseči navdušenje gledalcev vseh imen, prilikov in bližnjih ali zelo dajnjih sorodstvenih zvez z glasbo. In oba sta v ta namen iskristala domiselnost in sposobnost režiserjev, ustvarjalno prepričljivost dobre igre, bleščeči sijaj nekaterih zvezdnikov, ki jih imenuje genijev, neobkrižano, vseobvladujočo govornico glasbe, zamamnost barv in staro, človeštvu navrženo lastnost, da v letih, ko se prevleče vojskove v svetovnem merilu, čaka pa strahoma jutrišnjega dne, hlepeče srka nekar klasičnega in vsega, kar izpričuje trajne vrednote duha in srca.

Filma o Mozartu in Schubertu sta uspeša pokazala ambient, v katerem sta umetnika ustvarjala in doživljala svoje vzpone in padce in ki je bistveno odmeval v njunih velikih stvaritvah. Včasih sta ta ambient dočarala prepričljivo, verno, večkrat kar v njegovo izključno korist in v korist barvitega filmskega vrtiljaka, ki naj bi nas ponesel ob luči reflektorjev v nevarno višino pristranske sodbe. Razen tega sta pokazala najboljši namen, da ostaneta zvesta biografskim resnicam, da to zvestobo izrazita zgodovinsko in prav tako filmsko prepričljivo. Zato sta se odločila za biografski izrezek, ne za celotni življenjski poem obeh glasbenih genijev. (Avstrijski so bili v tem oziru še bolj koretni). Tako sta se v mnogocem spretno izognila Scillam in Karib-

vastj podobni čas, ki ju je rodil in v katerem sta umrla Mozart in Schubert — ali ni res, da je po nekaj dneh ostalo od vsega tega v spominu zelo malo? Če smo Mozartova in Schubertova dela poznali že prej, če smo bili (po spoznanjih) dovolj stari, da smo jih razumeli, potem nam tudi oba filma nista povedala nič novega. Če pa smo spoznali Mozarta in Schuberta šele po njunih biografskih filmih — ali ni res, da imamo še vedno veliko bolj pred očmi obe črnočrni lepotic, ki sta prinesli v njuno življenje vsevzamevajočo dobroto, oziroma predvsem ob svetloslaski (morava celo še bolj le Marino Vlady), ki sta velikokrat v velikem planu natenjšji govorico Erosa. In še to: četudi smo iskali delež igralcev, režiserja, snemalca in ga našli v nemajhnih meri, ali more vse to zamenjati eno samo veliko, samo zase pripovedujočo simfonijo, ki jo more izpovedati je glasba? — msh—

»Gospa ministrice« na filmskem platnu

Kot smo že poročali, doživlja svoj prenos na filmski trak ena najbolj popularnih Nušičevih komedij, »Gospa ministrice«. Za beograjsko filmsko podjetje UFUS je režiser Zorž Skrigin, ki je zbral v igralško ekipo vidnejše beograjske gledališke in filmske igralce. Naslovno vlogo je po daljšem izboranju zaupal igralki Meliči Popović, njenega moža (ki ima v filmu večjo vlogo, kot mu jo je odmeril Nušič v svojem odskrem delu) igra Ljubša Jovanović, nastopajo pa še Severin Bjelić (Čeda), Milena Dapčević (Dara), Jovan Gec (Vasa), Stevan Minja (častni konzul Nicaragua) in dr. Adaptacijo Nušičevega teksta v scenarij je oskrbel profesor beograjske igralске akademije Stanislav Bajčić.

Režiser Skrigin je povedal, da bo film posnet do sredine tega meseca, snemanje bo torej trajalo tri mesece in pol. Snemajo v barvah, v Eastman coloru. Zato je delo težavno, nekatere prizore bodo morali posneti celo v Parizu, ker pri nas za to ni pravih možnosti. Od skupno približno 800 kadrov so jih posneli že več kot 400. Prva kopija filma bo predvidoma izpeljana v oktobru.

Režiser je veliko prizorov »Gospa ministrice« prenesel iz zaprtih prostorov, kamor jih je postavil Nušič, v eksteriere, na beograjske ulice, na Kalemegdan, na beograjski hipodrom, pa tudi na ulice Požarevca, ki so ohranile vernejšo podobo mesta, iz začetka našega stoletja.

Kot je režiser izjavil, ni hotel s tem korigirati Nušiča, temveč je hotel dati delu bolj plastično podobo. V smislu posebnih zahtev scenarija je moral izpasti tudi dobra polovica Nušičevih dialogov, toda ustvarjalci filma upajo, da so kljub temu ohranili v scenariju jedro Nušičevega humorja.

RAZSTAVA NA BLEJSKEM GRADU

Te dni je v orožarni na blejskem gradu odprta razstava akademskega slikarja F. Godca »Blejske impresije«. Stevilni obiskovalci blejskega gradu si razstavo z zanimivim očudujeta.

Otroška plastika Staneta Keržiča

Poleg večjih naročil se kipar STANE KERŽIČ ukvarja s posebno ljubeznijo in prizadevanostjo tudi z otroško plastiko. Kako je prišel do te »specializacije«, kipar sam najbrž ne

Stane Keržič: Portret deklice

ve. Dejstvo je, da nas v njegovem ateljeju preseneča galerija otroških kipov, od katerih nekateri čakajo odnivanja v bron, druge bo kipar vklesal v kamen, nekateri pa so še nedovršeni in kličejo po malih modelih. Površnemu obiskovalcu se bodo zdeli ti otroški portreti, ki so nastali v gledalcah, kot Kitajce, ki so si vsi (za nas Evropejce) na prvi pogled podobni. Toda kmalu bo spoznal, da je portret od portreta hudo različen, da se v

lji, ki mislijo, da je otroška li- teh malih glavah že kažejo znaki bodočega značaja in svojstvenega razvoja fiziognomije. Kipar je človeško bitje zajel v njegovem brstju; komaj je ro- za razprla liste in pokazala barvo, že je bil tu ustvarjalec, ki je trenutek prenesel v trajnost, bežni mesec ali leto v vztrajen bron ali večnostni marmor. Otroški portret prav zaradi te svojstvenosti modela ni lahka stvar. Formalno ima opraviti kipar z mehko obliko lica, z neizoblikovanim nosom in ustnicami, izrazite poteze še niso prepregle lica, pa tudi notranje življenje modela je komaj potrkalo na zunanjo lupino kiparskega predmeta. Kako drugačna je kiparjeva naloga ob karakternih glavah odraslih ljudi. Vzemimo samo portrete umetnikov in drugih ljudi z izrazitim notranjim življenjem. Duša jim leži na dlan- — bi rekli po starem, zunanost in notranost se pokrivata in v takih primerih se kipar težko zmoti. Seveda imam v mislih dobro kiparsko delo in sposobnega kiparja. Vendar je podobnost pri odraslem človeku laže dosegljiva kakor pri otroškem modelu. Kipar ima pred seboj dokončno razvito lobanjo, ki je pretačen element za izoblikovanje trdnih plastičnih forme, prav tako pa so vsi deli obraza jasno formulirani in bolj ali manj izraziti.

Poleg neizrazitosti otroškega modela in v bistvu težko dosegljive podobnosti na tovrstno kiparsko ustvarjanje, še drugače nastavlja nashi in zanke. Kipar prav lahko zaplava v vode, v katerih se na primer dobro počutijo tisti mladinski pisatel-

Stane Keržič: Majček

teratura pisanje v deminutivih. Namesto rože pišejo rožice, namesto zvezde zvezdice, veter je vetrčič itd. Taka otročja in ne otroška literatura je silno »ljubka«, »fletna«, toda z umetnostjo nima nobenega opravka. Tudi kipar živi v podobni nevarnosti. Vse otroke je ljubeznivo, če ne že lep, njegove nežne oblike naravnost vabijo k parji, da jih vsaj malce osladi ali napravi še mikavnejše. Tu se prične pravo kiparsko delo, ki mora poznati pravšno mero in ki resnici na ljubo ne sme preživljati ali se pokloniti mo- delu.

Te vrstice naj služijo kot uvod v svet otroške plastike kiparja Staneta Keržiča. Povrni- mo se k ugotovitvi, da je kipar

stremel za tem, da je otroške portrete čim bolj približal realnim modelom. Keržič je namreč realisti in zato lahko tu govornico o podobnosti. Če bi nam kipar postregel s kadrinimi kopiji stereometričnimi li- ki ali zvarenjo žico, kakor se je to pri nas že zgodilo, bi mu morali samo »verjeti« in vsaka beseda bi bila odveč. Tako pa — sam je kričal — pogledimo njegovo delo. Izredno zanimiva je fotografija, ki kaže model (Ziva) in dovršeno plastiko. Modelu je bilo fotografiranje očitno odveč, ker se je namuzel, in ta trenutek je zajel fotograf. Zraven na stojalu pa je portret — kjer je kipar ustvaril nasprotje trenutnosti — trajnosti! Tu smo že pri jedru nastanka kiparske umetnine. Kipar je opustil vse slučajnosti in se je omejil na bistveno važne proporcije obraza. Njegova govornica je postala lapidarna, otroški obraz se je zresnil, podobnost z modelom je na dani, toda enkratno, hipno življenje se je umaknilo zakon- nom trajnosti. Preko otroške glave je legla tenčica, ki ni stikana samo po naravnih me- rah in razmerjih, temveč pred- vsem po zakonih lepote. Tako nekako je nastala Keržičeva galerija otroške plastike. Model za modelom je prihajal v njegovo delavnico in kipar je z vneto gnetel v ilovico njihove like, ki se ne bodo nič več izpreminjali in ki bodo poslej pripadali svetu lepote. Z zadovoljenjem je poslušal izraz- radosti naročnika, kar je nastanku umetnine tako važna čevrav danes skoraj pozabljiva stvar. Zraven pa se je učil in izpopolnjeval, kajti kaj more biti za kiparja večja šola kot

oblikovanje subtilnih in zato težavnih otroških portretov. Ena izmed struj sodobne likovne umetnosti stremi za infantilnostjo. Odrasli, vsega si ti ljudje, bi za vsako ceno radi postali zopet otroci. Pri tem ki nočejo vedeti, da jim je ta Eden za vekomaj zaprt. Ali ne bi bilo pravilneje in bolj logično, približevati se otroškemu svetu po objektivni poti, po poti študija otroškega sveta, ki je neizmeren kakor vse, kar je naravnega, in ki vabi in bo vabil likovne delavce ter raziskovalce. Kipar Stane Keržič je že stopil na to edino pravilno pot.

Dr. Stane Mikuš

Stane Keržič: Mladiček

Domžale za svoj praznik

Sedmega avgusta leta 1941 je maloštevilna Radomeljska četa kamniškega bataljona v boju z Nemci na Brezovici nad Dobrom pri Domžalah doživela svoj ožnji krst. Tega dne je nad 300 do zob oboroženih Nemcev obkolilo in napadlo komaj 25 partizanov. Sovražnikov nenadni napad na se je popolnoma ponesrečilo. Partizani so po večurnem junaskem boju številno močnejšega sovražnika prisilili k umiku. Nemci so pustili na bojišču več deset mrtvih vojakov, medtem ko partizani niso imeli nobenih izgub.

V spomin na to prvo in zmagoslavno bitko bodo prebivalci domžalske občine že tretjič domževali svoj občinski praznik. V ta namen so domžalske in okoliške organizacije ter društva pripravile razne prireditve, ki so se pričele že v nedeljo in bodo trajale do 7. avgusta.

V nedeljo je strelska družina v Domžalah odprla novo strelišče pri Semberku, na katerem so bila že tudi prva nagradna tekmovanja z vojaško puško. Tega dne so izročili prometu nov most čez Bistrico na cesti Studa-Ihan. V okviru praznovanja je bila v nedeljo v prostorih Glasbene šole v Domžalah tudi otvoritev razstave akademskega slikarja Danila Fugerja. Razstavljena so dela, ki prikazujejo narodno-osvobodilno borbo. Razen tega je Danilo Fuger razstavil še več oltar, akvarelov in grafik, ki predstavljajo slikovito domžalsko okolico.

Naslednje dni se bodo vrstile razne športne prireditve, na katerih bodo sodelovali šahisti, nogometaši, plavalci, košarkaši in drugi. V sredo, na večer pred praznikom, bodo na Semberku zagoreli kresovi, nato pa bo svečana akademija, na kateri bodo sodelovali razni pevski zbori, folklorne skupine, domžalska godba na pihala in recitatorji.

V četrtek, na sam praznik, bo slavnostna seja občinskega ljudskega odbora, ki se je bode udeležili tudi predstavniki vseh političnih in družbenih organizacij ter društev. Z dramo iz partizanskega življenja »Volkodlak«, ki jo bodo v godbenem domu uporabili igralci prosvetnega društva iz Radomelj, bodo zaključili praznik.

»Jugogent« ima vedno dosti dela

Filiala Jugoslovanske pomorske agencije v Ljubljani ima v letošnji turistični sezoni precej dela. Potniški promet z ekspresnimi pomorskimi programi vedno narašča. Posebno v letošnji sezoni je zelo veliko turistov, ki potujejo po Jadranu do Dubrovnika ali pa potujejo v Grčijo in si kupijo ali zagotovijo vozovnice pri ljubljanski podružnici. Pri Jugogentu v Ljubljani, kakor tudi skrajnjemu imenujejo to agencijo, smo zvedeli, da imajo letos tudi precej rezervacij za italijansko pomorsko linijo »Italia« in pa za domače podjetje »Jugolinja«, ki vzdržuje proge z Vzhodom in Severno Ameriko.

Razen zastopanja vseh tujih pomorskih družb in agencij, skrbi Jugogent tudi za prevoz najrazličnejšega blaga. Posebno jeseni imajo v ljubljanski poslovalnici precej dela z blagovnim prometom, ko slovenska podjetja precej izvažajo v inozemstvo in se pri izvozu poslužujejo ladij.

Tovarna »Zmaj« ne zmore vseh naročil

V ljubljanski tovarni baterij »Zmaj« so letos dosegli polletni proizvodni načrt baterij. V zadnjem času pa zlasti narašča povpraševanje po novih miniprenosnih radijskih aparatih. Povpraševanje po teh vrstah baturnih ploščastih baterij za terij je zelo veliko ne samo na domačem trgu, temveč tudi v tujini, kamor tovarna izvažata. Prav zato bo tovarna lahko kljub zmanjšanim izvoznim koeficientom dosegla enak izvoz kakor lani.

Največja ovira, da tovarna ne zmore vseh naročil za te miniaturne baterije, je pomanjkanje surovin, katere mora kupovati v inozemstvu. To stanje pa bo skušala tovarna v prihodnje rešiti na najrazličnejše načine.

V tovarni izdelujejo razen omenjenih miniaturnih baterij še najrazličnejše standardne baterije, ogledne izdelke, elektrode in druge. Pripravljajo pa še nekaj novih predmetov, ki naj bi bili po njihovih računih že letos vključeni v proizvodnjo. Tovarna izvažata v številne države, predvsem v Egipt, Belgijo, Kongo, Irak, Saudovo Arabijo, Jordan, Sirijo, Ceylon, Grčijo, Urugvaj in Paragvaj. Na domačem tržišču pa imajo največ odjemalcev v Sloveniji.

ŠE NEKAJ...

Pred dnevi je bila pred senatnim okrožnega sodišča obravnava proti A. K., ki je bil že večkrat kaznovan. Obtožen je bil obojen zaradi tatvine kolesa na eno leto zapora. Konec leta 1957 je v Beethovnovi ulici ukradel žensko dvokolo, ki ga je v neki gostilni shranil, češ da mora nedoma odpotovati. Ker se pa po kolo ni vrnil, je natakarica opozorila miličnike, ki so ugotovili da je bilo kolo ukradeno.

A. K. se je čez nekaj časa pojavil kot kolporter in omenjeni gostilni. Natakarica ga je takrat spoznala in obvestila miličnike. V pritožbi na obsodbo je navedel, da omenjenega dne sploh ni bil v Ljubljani, temveč v Mariboru. Sodišče vsje stopnje je pritožbi ugodilo in odločilo, da se uvede ponovna obravnava, na kateri pa so priče ovrgle zagovor obtoženca. Zaradi tega je senat okrožnega sodišča v Ljubljani spoznal A. K. za krivca.

NEVAREN TAT ZA ZAPAH
Strah in trepet trgovin in gostiln v Kočevju in okolici je postal pred dnevi račun za svoja dela pred senatom Okrožnega sodišča v Ljubljani. Obtoženi Stanislav Jug je v preteklih letih izvršil vrsto vlomnih tatvin.

Letos spomladi je patrola LM postala pozorna na obtoženca, ko je popravil svoje kolo Miličniki so ugotovili, da za domestni deli, jih je Jug uporabljal, ukradeni. Med zaslišanjem je Stanislav Jug priznal, da je izvršil v zadnjih letih 26 vlomov in tatvin v številnih trgovinah in gostilnah v okolici Kočevja, čime, si je pridobil različne vsote denarja.

Kradel je povsod tam, kjer je upal, da je denar in blago. Prve tatvine je izvršil že leta 1953 in 1964, največ pa v preteklem letu in v začetku letošnjega leta. Sekira, cepin, kramp in vitrih so bili glavno orodje, s katerim je vrnil obojane in lomil ključavnice. Če ni šlo skozi vrata, pa je izpodkopal stene pod oknom. Pri izpodkovanju mu je sicer večkrat spodletelo, vendar mu je vedno uspelo pobegniti. Pozornosti miličnikov gre zahvala, da je nevaren tat končno za zapah!

Obtoženi Stanislav Jug je bil obojen na 9 let strogega zapora.

Prometne nesreče

Včeraj okrog 9 ure je prišlo do nesreče na cesti, ki pelje skozi Domžale. Italijanski državljani U. S., ki je vozil z osebnim avtomobilom TS 21038 skozi Domžale s precejšnjo hitrostjo, je na križišču Taborske ulice podrl kolesarico. Kolesarka je vozila v isti smeri po desni strani. Navedoma pa je prečkala cesto, ne da bi se prepričala, ali prihaja kakšno vozilo za njo. Voznik osebnega avtomobila je poskušal vozilo zavreti, vendar je bilo prepozno. Kolesarka M. V. je dobila telesne poškodbe.

jezero. Zdravnik, ki je truplo pregledal, je ugotovil, da je bilo okoli teden dni v vodi. Pri truplu so našli tudi poziv za 1 in pol letno zaporno kazen Dompejavo, da se je prav iz tega razloga cd-tilo za tak korak.

Kakor smo že poročali se je v Ljubljani 30. julija začelo IV. mednarodno študentsko srečanje, ki ga vsako leto organizira Univerzitetni odbor Zveze študentov ljubljanske univerze. Doslej so udeleženci srečanja na posebnem seminarju poslušali več predavanj. Srečanja se letos udeležuje okrog 50 delegatov iz Anglije, Avstrije, Alžira, Burme, Belgije, Zah. Nemčije, Švedske, Poljske, Italije, Indije, Tunisa, Libanona, Grčije, ZDA in Jugoslavije. Udeleženci srečanja so v nedeljo obiskali Bled in Bohinj, popoldne pa jih je sprejel v Klubu poslanecev rektor ljubljanske Univerze dr. Božidar Lavrič. Zvečer so si v okviru kulturnega programa ogledali nekaj naših domačih filmov in poslušali posnetke nekaterih naših pevskih zborov. Danes bodo iz Ljubljane odpotovali v študentski tabor v Ankeran, od tam pa domov. Na sliki: med predavanjem v Klubu poslanecev. V. R.

Pa Zeloški cestni v smeri proti Polju sta drug za drugim vozila tovarni avtomobil, ki ga je vozil A. C., za njim na motorist F. D. Ko je voznik avtomobila iz Zeloške c. 113, je zavil levo proti bledu, v tem trenutku pa se je natakarica prebrihala voznik tovarnega avtomobila in se prečkala cesto, ne da bi se prepričala, ali prihaja kakšno vozilo za njo. Voznik osebnega avtomobila je poskušal vozilo zavreti, vendar je bilo prepozno. Kolesarka M. V. je dobila telesne poškodbe.

Rumeno majico - ima zdaj Romun

Zidan tretji na cilju v Zagrebu — Moiceanu zmagal in p revzel rumeno majico — Med ekipami vodi Romunija

ZAGREB, 4. avgusta. (Posebno poročilo našega športnega urednika). Danes ob 12 uri so s Partizanske ceste v Mariboru odšli dirkači letošnje dirke »Po Jugoslaviji« na pot za II. etapo od Maribora do Zagreba (147 km). Na startu se je zglasilo 66 dirkačev, ker sta dva medtem opustila. Pred odhodom je predsednik KZS tvr. Savorn izročil zmagovalcu I. etape Tambuseru (Belgija) rumeno majico kot vodčemu po I. etapi v generalnem plasmaju. V razgovoru s slovenskimi dirkači smo zvedeli, da se vsi s Sebenikom in Zirovnikom, obema članoma državne reprezentance — razen Bajca — počutijo dobro. Zidan, ki vozi individualno, pravi kar, da bo že danes napel vse sile in začel pospeševati tempo, da bi si že v začetku nabral kar moč prednosti.

Na cilju v Zagrebu, kamor so prvi dirkači prispeli malo po 15.30 uri, je bil vrstni red prihajajočih podoban kakor na zadnjem delu poti iz sedmorednih prvih prišel je v sprintu prvi prevozil ciljno črto Romun Moiceanu, tik za njim sta nastopila obojema Nemca Renz in naš Zidan, ki tu di Petrovič je bil tem takoj za njima.

Pavel Zidan odlični: 3. v Zagrebu in 5. v generalni razvrstitvi

Po prvih kilometrih vožnje smo opazili, da bi bile posamezne skupinice skušale izbiti nekatere prednosti, toda ravninska proga, pa tudi favoriti dirke tega niso dopustili. Tik pred Prujem je Poljak Czarnaček trčil s sovozačem in padel, pri čemer si je zlomil roko, tako da je moral odstopiti. Na nadaljnji vožnji ni bilo precej dolgo posebnih sprememb, če ne omenimo dveh Švicarjev, ki sta močno zaostala za karavano. Pri 45 km sta Levčič in Romun Zanonj nekoliko ušla svoji skupini, toda njuni sovozači so kmalu spoznal njune namere in za to sta se moralna kmalu spet priključiti ostalim.

Dobrih 15 km za Varaždinom je Petrovič izkoristil ugodno situacijo in smuknil iz svoje družbe, toda tudi tod se tak poizkus ni dal izvesti uspešno. S hitro vožnjo so ga ostali tovariši kmalu spet dohiteli in moral se je hoče noče spet vključiti v presnjo družbo.

Na pragu Zagreba

Priljubno takrat se je tudi glavna skupina razcepila v dva dela. Taki, ki so imeli lažji hite, le proti drugemu cilju zvečer tri večje skupine, vodilna družica sedmih dveh močnejših skupin ostalih kandidatov za najboljša mesta.

PRVENSTVO LRS V KAJAKASKEM SLALOMU IN SMUKU

Na Savi pri Kranju je bilo v soboto in nedeljo letošnje prvenstvo Slovenije v kajakaskem slalomu in smuku ter kombinaciji obeh. Prvenstvo je vzorno pripravilo domače brodadsko društvo, ki je imelo precejšnjo oporo v direktorju krajske elektrarne inž. Chvach. Razen dobre organizacije je treba še posebej omeniti podporo mladih tekmovalcev, ki so na vsej črti zmagovali, pred starejšimi izkušeni tekmovalci. To velja zlasti za mladince Spacala (F-1, moški), ki je za uspešno vožnjo premagal vse favorite. Nič manjšega presenečenja nista pripravila v C-2 Bolka in Justin z zmago nad bratoma Bernotoma.

KONEC KOŠARKARSKEGA TURNIRJA V VRNJI Slovenija — tretja

Zadnji dan košarkarskega turnirja za pokal republik v Vrnjačih je bil odigran še za ključni dve tekmi, katerih je gno dobila Slovenija, drugo pa Srbija.

V prvi tekmi je slovenska reprezentanca prišla na izbrano ekipo BiH s 83:73 (31:31). To je bila neenakovredna borba, ker so Bosanci igrali s petimi igralci, saj so bili vsi ostali zaradi nedolžnosti izključeni v tej tekmi. Prvenstvo je vzorno pripravilo domače brodadsko društvo, ki je imelo precejšnjo oporo v direktorju krajske elektrarne inž. Chvach. Razen dobre organizacije je treba še posebej omeniti podporo mladih tekmovalcev, ki so na vsej črti zmagovali, pred starejšimi izkušeni tekmovalci. To velja zlasti za mladince Spacala (F-1, moški), ki je za uspešno vožnjo premagal vse favorite. Nič manjšega presenečenja nista pripravila v C-2 Bolka in Justin z zmago nad bratoma Bernotoma.

Smuk. F-1 moštovski razred (moški): Bone (Nova Gorica) 29:38, Svet (LBD) 30:09,3; I. razred, I. skupina: Bensa (N. G.) 31:38, II. skupina: Pavliček (Ptuj) 29:22; članice: Crepinšek (Siro) 52:17,6; mladinci: Bizjak (S) 43:33,6, mladinci: I. skupina: Jug (NG) 31:28,0, II. skupina: Počar (LBD) 31:07,9; C-2 moštovski razred, (moški): Darc in Natán Bernot (LBD) 31:05,2, Justin-Bolka (LBD) 31:14,9; C-2 (mešan) Dvoržak-Potokarjeva (LBD) 32:21,1; C-1 (moški): I. skupina Mozek 36:58,4, II. skupina Potokar (oba LBD) 34:13,1.

Proga je bila dolga približno 5 km, trasirala pa so jo od Kranja do Trboja.

STRELSKO PRVENSTVO PRI OSO LJUBLJANA

Včeraj končano letošnje okrajno prvenstvo je bilo prav gotovo eno najbolj uspešnih v zadnjih letih. Družine ljubljanskega okrajja so poslane naj raz svoje najbolje tekmovalce, saj je v vojaški puški skoraj izenačen tekmovalski preizkus značke dobrega strelca. V kvalifikacijskem tekmovanju je le 10 tekmovalcev od 66 streljalo slabše od predpisane norme. P-srečanje prvenstva je mladi Marko Jeglič, ki je zasedel četrto mesto v vojaški puški ter dve tretji mesti v tekmovanju z vojaško dolgo in kratko puško. V obeh disciplinah in zmagal ekipno v isti disciplini — ter na kratki pistoli. Vsega je nastopilo 32 tekmovalcev, med njimi tudi strelci iz bivšega OSO Trbovlje. V posameznih disciplinah so bili doseženi tilie rezultati:

MK puška: Milan Vrbinc J. (Dioptre) 244, 223, Mikolič 227 (vs. D.), Jeglič (Olympia) 226, Coko (V. Pregar) 222, Planinc, Rebolj, Kastelic (vs. D.). V te disciplini je bilo 22 tekmovalcev. 5 srebrnih in 13 bronastih značk. Ekipno je zmagal Dioptre 1532, Olympia 1012, C. Krašnja 814, Nitrem 784, Srečanje 784, Jaska puška: B. dosegil Vrbinc 10/60, Dimic 9/65, Kastelic 9/55 (vs. D.); vojaška kratka puška: Umek (B. Ivanuš) 264, Alavanja 248, Jeglič 247, vojaška dolga puška: Umek 224, Delorenz 217, Jeglič 211.

Program Caracasa: Ing Letonja 60/53, Alavanja 60/502, Isakovič 60/54. V celoti je s puščo streljalo 46 tekmovalcev, ki so prejeli 11 zlatih, 18 srebrnih in 4 bronaste značke.

MK puška mladinci: Tatjana Rebolj (D.) 217, Lebar (Meteor) 181, Berič 176 krogov itd. kratko puško je z vojaško puščo prejelo 217 pred Olympia 712, T. Tomšič 698, C. Krašnja 960 itd., z vojaško dolgo puščo je prvo mesto zasedel ekipa ASD Olympia 618 pred Dioptrom (601).

OSO Ljubljana je ob zaključku tekmovanja razdelil najboljšim tekmovalcem vrsto lepih nagrad.

SD »Heraj Vitez« s Crnuč je priredila tekmovanje z zračno puško, ki se ga je udeležilo 33 ekip. V finalu je zmagala ekipa prireditelja z 85 krogov pred petlansko ekipno Ježičanom, ki so dosegli 30 krogov manj. Najboljši strelci je bil F. Bežek 218 krogov.

Strelci družine »DOZ« iz Ljubljane so imeli v gosteh 14 petlanskih ekip, med katerimi so v tekmovanju z zračno puško največ dosegli strelci Olympije pred C.

IZIDI

VRSTNI RED II. ETAPE MARIBOR—ZAGREB: 1. Moiceanu (Rom) 3:30:23, 2. Renz (München) 3:30:58, 3. Zidan (Jug) 3:31:28, 4. Petrovič (Jug) 5. Gazda (Polj) 6. Pruski (Polj), 7. Selaru (Rom) vsi enak čas, 8. Hugens (Niz) 3:31:43, 9. Simons (Belg) isti čas, 10. Altwiek (München) 3:32:49, 11. Tembuysers (Belg), 12. Valčić (Jug), 13. Valant (Jug), 14. Česizla (Polj) 3:32:02, 15. Simons (Belg) vsi enak čas. Levčič je bil trideseti s 3:33:14, Sebenik pa takoj za njim.

GENERALNI PLASMA PO II. ETAPI: 1. Moiceanu (Rom) 7:23:02, 2. Petrovič (Jug) 7:24:02, 3. Gazda (Polj) 7:24:02, 4. Tembuysers (Belg) 7:24:03, 5. Zidan (Jug) 7:25:10, 6. Pruski (Polj) 7:25:10, 7. Selaru (Rom) 7:25:10, 8. Simons (Belg) 7:25:13, 9. Altwiek (München) 7:25:23, 10. Valčić (Jug) 7:25:23 itd.

GENERALNI PLASMA EKIP PO II. ETAPI: 1. Romunija 21:31:35, 2. Jugoslavija 22:15:45, 3. Belgija 22:16:12, 4. Poljska 22:16:51, 5. Srbija 1. 6. München, 7. Odred, 8. Nizozemska, 9. Hrvaška, 10. Švica, 11. Srbija 11.

Proga za slalom je pripravil znani tekmovalce Drogenik. Na njej je bilo 20 kazenskih zaprek. Izidi so bili naslednji:

F-1 moštovski razred (moški): Spagal (NG) 19:2, Svet (LBD) 183,9, Bone (NG) 185,1, I. razred Benot (NG) 227,5, Lampič (LBD) 237,0, C-1 (moški): Mozek 457,4, Košir 463,8, (oba LBD); mladinci F-1 Jug (GN) 238,6, C-2 (moški): Bone—Justin 220,4, brata Bernot 245,9, (oba LBD) C-2 (moški): Dvoržak-Potokarjeva 330,5, F-1 (moški), moštovski razred (ekipno): LBD 266,3, Nova Gorica 269,0, Kombanacija, F-1 (moški), moštovski razred: Bone (NG) 3,25, Svet (LBD) 29,47, Uija 44,39.

LEP USPEH NAŠIH ATLETINJ V BELUNU REMI Z ITALIJANKAMI

V nedeljo so se naše najbolje atletinje v Bellunu pomerile z izbrano ekipo Italije, kjer sta se obe reprezentanci razšli z neodločenim izidom 52:52 točkam.

Naše tekmovalke so zmagale na tem mitingu v petih izmed desetih disciplin. Prva mesta so zasedle: v teku na 80 m z ovirami Stamečičeva z 11,4, v metu krogle Usenikova s 13,52 m, v skoku v višino Gerejeva z 1,60 m, v teku na 800 m Rajkova s časom 2:14,8, in v metu kopja Kaluševičeva s 46,50 m.

Ta pomembni nastop naše ženske atletske elite v tujini nam je prinesel torej prav lep uspeh, čeprav se je dvoboj končal brez zmage, saj je treba neodločen izid naših atletinj na tujem tekaškim oceniti kot popoln uspeh. Italija je v ženski atletiki med najmočnejšimi v tem delu Evrope, saj je nedavno v mednarodnem dvoboju slavila vedno opaženo zmago nad Romunijo, ki je vodila med vsemi balkanskimi državami. To se pravi: z drugimi besedami, da je naša vrhunska atletska ekipa med ženskami v odlični formi, ki jo bo s primernim treningom lahko do septembra že izpopolnila in z najboljšimi upi startala na letošnjem balkanskem prvenstvu v Sofiji.

Tudi Peter Collins — mrtve

V nedeljo pozno zvečer, je prišla iz Bonna vest, da je v tangleški avtomobilski dirki svetovnega slovesa Peter Collins. Ta najresnejši kandidat za nadomestnika sedanjega svetovnega prvaka, ki je v pretekli sezoni zmagal v angleški avtomobilski dirki svetovnega slovesa Peter Collins. Ta najresnejši kandidat za nadomestnika sedanjega svetovnega prvaka, ki je v pretekli sezoni zmagal v angleški avtomobilski dirki svetovnega slovesa Peter Collins. Ta najresnejši kandidat za nadomestnika sedanjega svetovnega prvaka, ki je v pretekli sezoni zmagal v angleški avtomobilski dirki svetovnega slovesa Peter Collins.

ZPK LJUBLJANA KORAK BLIZE PRVENSTVU — LJUBLJANA : ILIRIJA 10:4 (4:1)

Sinoči je bila odigrana zadnja tekma I. dela prvenstva Slovenije v waterpolu. Srečala sta se oba ljubljanska kluba ZPK Ljubljana in Ilirija. Že v prvi minuti je prišla v vodstvo Ilirija z ostrim strelom Loosa. Igralci Ljubljane so potrebovali cele tri minute, preden so to prednost izenačili. Ilirija se je vse do konca prvega polčasa vnaprej upirala ekipi Ljubljane, ko bi rezultat bil 4:1 v korist slednje. Po odmoru se je rezultat vedno bolj višal v korist boljših in tako je postala tudi igra vse manj borbeno in zanimiva. Pri zmagovalcih sta bila najboljša Volkar in Marc, v moštvu Ilirije pa slej kot prej najboljši strelci Loos.

Zadnjo igro si je Ljubljana že skoraj zagotovila prvenstvo, saj ji je v drugem delu potrebna samo še zmagata Genčičeva, Petrovičeva in Djukičeva.

Na turnirju po Franciji so nogo metali zagrebške Dinama v vichju izgubili prijateljsko tekmo s pariškimi Racingom 1:2 (0:2). Med zagrebčani sta igrala najbolje Ljubišnovič in Režek.

Odbojkarice C. zvezde so v Sotri igrali z Lokomotivo in zmagale 3:2, medtem ko so prejšnji teden v gostih (Kamena Gorica) z igrišče 0:3, prav tako pa tudi reprezentanco Srbije 0:3 ter zasebno tretje mesto.

da vodi v finalu za pokal Gallea v Vichju Spanija proti Zah. Nemčiji 2:0; da je v dirki motornih čolnov za evropsko prvenstvo v Robertvillu (Belgija) lanski prvak Italijan De Angelis izgubil prvenstvo, ker je v teku porazil Nemca Helwig s časom 3:39, medtem ko se je moral bivši prvak zadovoljiti s tretjim mestom za drugoplasiranim Nemcem Riegelom; da je na plavalnem prvenstvu ZDA v Čenoci (Kamena Gorica) Conn postavil nov svetovni rekord na 100 m hrbtno s časom 1:12,2; da je dunajski Rapid na gostovanju v Bolgariji premagal sodiško ekipo Lokomotive 3:2 (2:2). Dva dni poprej je dunajski enastorica igrala z domačim Levskim neodločno 1:1.

KOLEDAR
Torek, 5. avgusta: Marija
Sreda, 6. avgusta: Vlasta
Dne 5. avgusta se vse napovede...

12.25 Narodne in domače; 12.45
Straussovi valčki; 13.15 Zabav. glas.

upravnika gospodinjstva centra
Lenart:
Pogoj: srednja gospodinjstva so-

me v službo dobrega kavararja in
skladničarja. Samsko ali družin-

MOTORISTA, ki sta neopopravljeno
vzela od otrok najdeno zeleno

ENODRUŽINSKA HISA v Ljubl-
ljani, je naprodaj. Naslov v ogl.

KINO
KINO «UNION»: amer. barv. film
«YANKEE NA DVORU KRALJA

NOČNA ZDRAVNIŠKA DEŽURNA
SLUŽBA ZA NUNINJE NA
POLNIKOVIEM DOMU OD 20. DO

RAZPISI
Občinski ljudski odbor Soštanj
razpisuje mesto delovnega kolektiva

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

UPRAVA ZA CESTE LRS. tehni-
ska sekcija Celje, obvešča ko-

RAZPIS
Občinski ljudski odbor Soštanj
razpisuje mesto delovnega kolektiva

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

UPRAVA ZA CESTE LRS. tehni-
ska sekcija Celje, obvešča ko-

RAZPIS
Občinski ljudski odbor Soštanj
razpisuje mesto delovnega kolektiva

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

UPRAVA ZA CESTE LRS. tehni-
ska sekcija Celje, obvešča ko-

RAZPIS
Občinski ljudski odbor Soštanj
razpisuje mesto delovnega kolektiva

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

UPRAVA ZA CESTE LRS. tehni-
ska sekcija Celje, obvešča ko-

RAZPIS
Občinski ljudski odbor Soštanj
razpisuje mesto delovnega kolektiva

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

UPRAVA ZA CESTE LRS. tehni-
ska sekcija Celje, obvešča ko-

RAZPIS
Občinski ljudski odbor Soštanj
razpisuje mesto delovnega kolektiva

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

UPRAVA ZA CESTE LRS. tehni-
ska sekcija Celje, obvešča ko-

RAZPIS
Občinski ljudski odbor Soštanj
razpisuje mesto delovnega kolektiva

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

UPRAVA ZA CESTE LRS. tehni-
ska sekcija Celje, obvešča ko-

RAZPIS
Občinski ljudski odbor Soštanj
razpisuje mesto delovnega kolektiva

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

UPRAVA ZA CESTE LRS. tehni-
ska sekcija Celje, obvešča ko-

RAZPIS
Občinski ljudski odbor Soštanj
razpisuje mesto delovnega kolektiva

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

UPRAVA ZA CESTE LRS. tehni-
ska sekcija Celje, obvešča ko-

RAZPIS
Občinski ljudski odbor Soštanj
razpisuje mesto delovnega kolektiva

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

UPRAVA ZA CESTE LRS. tehni-
ska sekcija Celje, obvešča ko-

RAZPIS
Občinski ljudski odbor Soštanj
razpisuje mesto delovnega kolektiva

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

RAZPIS
Upravni odbor obrt. gospodar.
podjetja Cvetličarne Ljubljana,

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnega razmerja podjetja

Agrotebnika export-import

LJUBLJANA, TITOVA 19
razpisuje naslednja delovna mesta:

- 1. direktorja gospodarsko-računskega sektorja
2. šefa blagovnega knjigovodstva
3. šefa fakturnega oddelka
4. 2 finančnih knjigovodja
5. fakturista
6. dva blagovna knjigovodja
7. meznega knjigovodja
8. dva saldokontista

Nastop službe je mogoč takoj. Plača je določena s tarifnim pravilnikom podjetja. Reflektanti naj vroče prošnje z obširnim življenjepisom, predvsem glede dosežane strokovne prakse in šolske izobrazbe sekretariat podjetja do 15. VIII. 1958.

Pojasnila glede pogojev za posamezna delovna mesta in ostalega daje sekretariat podjetja vsak dan. 4844-R

Industrijsko podjetje v Ljubljani

prejme v službo:
INZENERIJA — šefa oddelka za sintetična pralna sredstva, po možnosti s prakso na podobnih delovnih mestih;
OBRATOVOĐJO — Pogoj: inženir ali kemijski tehničar s primerno prakso in s organizacijskimi sposobnostmi;
ELEKTRICARJA za vzdrževanje elektronprav v obratu.

Pogoj: izkušen električar s prakso.
SOFERJA C-kategorije za nov kamion.
Možen takojšnji nastop službe ali po dogovoru.
Naslov v oglašnem oddelku. 4824-R

Uprava in sindikalna podružnica podjetja TELEKOMUNIKACIJE naznanjata žalostno vest, da je nenadoma preminil

BORIS KOLENC

dolgoletni član kolektiva in borce NOV
Pogreb pokojnika bo 5. avgusta 1958 ob 15. uri na pokopališče na Viču. Od 11. ure dalje leži v Jakobovi mrliški veži na Zalah.

Sporočamo žalostno vest, da nas je po kratki boleznii zapustil naš zvesti član kolektiva

Franc Kadunc

RUDAR
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 6. avgusta 1958 ob 16. uri iz Sel na pokopališče Smarje-Sap.
Ljubljana, dne 4. avgusta 1958.

Posavski rudniki svinca, cinka in barita LJUBLJANA s obratom Peše-Skofljica

Umrla je naša draga gospa
MARIJA JESENKO
Drago pokojnico bomo prepeljali iz Novega mesta v Ljubljano, kjer bo pogreb v sredo 6. VIII. 1958 ob 16.30 iz Nikolajeve mrliške veže na Zalah.
Žalostni Andrijaničevji in prijatelji
Novo mesto, Ljubljana, 4. avgusta 1958

Umrla je naša draga gospa

MARIJA JESENKO

Umrla je naša draga, skrbna mama in stara mama
MARIJA BOGATAJ roj. JAKOPIČ
Pogreb bo v sredo 6. avgusta ob 16. uri iz hiše Gospodarske c. 9 na Jesenicah.
Zaluječe družine: Bogataj, Blenkuš, Mrak, Brihah in ostalo sorodstvo.
Jesenice, 4. VIII. 1958

Umrla je naša draga gospa

MARIJA JESENKO

Po dolgi in hudi bolezni je dotrpel naša ljuba žena, mama, stara mama, tašča, svakinja in teta
PIA KRANJC, roj. CIMOLINI
žena strojevodje v pokoji
Na zadnji poti jo bomo spremljali v torek 5. avgusta ob 16.30 iz Nikolajeve mrliške veže na Zalah.
Zaluječi: mož Karel, sin Ing. Karel, hči Gusti por. Ivanc, snaha Milena roj. Novak, zet Stanko Ivanc, vnuki Karel, Janez, Miloš in ostalo sorodstvo.
Ljubljana, 4. avgusta 1958.

Umrla je naša draga gospa

MARIJA JESENKO

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 6. avgusta 1958, ob 17. uri, iz Franciškovne mrliške veže na Zalah.
Ljubljana, Bovec, dne 4. avgusta 1958.

Umrla je naša draga gospa

MARIJA JESENKO

Umrla je naša draga, skrbna mama in stara mama
MARIJA BOGATAJ roj. JAKOPIČ
Pogreb bo v sredo 6. avgusta ob 16. uri iz hiše Gospodarske c. 9 na Jesenicah.
Zaluječe družine: Bogataj, Blenkuš, Mrak, Brihah in ostalo sorodstvo.
Jesenice, 4. VIII. 1958

Umrla je naša draga gospa

MARIJA JESENKO

Umrla je naša draga, skrbna mama in stara mama
MARIJA BOGATAJ roj. JAKOPIČ
Pogreb bo v sredo 6. avgusta ob 16. uri iz hiše Gospodarske c. 9 na Jesenicah.
Zaluječe družine: Bogataj, Blenkuš, Mrak, Brihah in ostalo sorodstvo.
Jesenice, 4. VIII. 1958

ZAHVALE

Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega nepozabnega moža in očeta
JOZETA STADLERJA
iskazali poslednjo čast se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali.

ZAHVALE

Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega nepozabnega moža in očeta
JOZETA STADLERJA
iskazali poslednjo čast se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali.

ZAHVALE

Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega nepozabnega moža in očeta
JOZETA STADLERJA
iskazali poslednjo čast se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali.

ZAHVALE

Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega nepozabnega moža in očeta
JOZETA STADLERJA
iskazali poslednjo čast se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali.

ZAHVALE

Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega nepozabnega moža in očeta
JOZETA STADLERJA
iskazali poslednjo čast se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali.

ZAHVALE

Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega nepozabnega moža in očeta
JOZETA STADLERJA
iskazali poslednjo čast se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali.

ZAHVALE

Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega nepozabnega moža in očeta
JOZETA STADLERJA
iskazali poslednjo čast se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali.

ZAHVALE

Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega nepozabnega moža in očeta
JOZETA STADLERJA
iskazali poslednjo čast se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali.

ZAHVALE

Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega nepozabnega moža in očeta
JOZETA STADLERJA
iskazali poslednjo čast se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali.

ZAHVALE

Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega nepozabnega moža in očeta
JOZETA STADLERJA
iskazali poslednjo čast se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali.

ZAHVALE

Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega nepozabnega moža in očeta
JOZETA STADLERJA
iskazali poslednjo čast se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali.

ZAHVALE

Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega nepozabnega moža in očeta
JOZETA STADLERJA
iskazali poslednjo čast se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali.

ZAHVALE

Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega nepozabnega moža in očeta
JOZETA STADLERJA
iskazali poslednjo čast se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali.

ZAHVALE

Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega nepozabnega moža in očeta
JOZETA STADLERJA
iskazali poslednjo čast se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali.

ZAHVALE

Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega nepozabnega moža in očeta
JOZETA STADLERJA
iskazali poslednjo čast se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali.

ZAHVALE

Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega nepozabnega moža in očeta
JOZETA STADLERJA
iskazali poslednjo čast se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali.

ZAHVALE

Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega nepozabnega moža in očeta
JOZETA STADLERJA
iskazali poslednjo čast se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali.

ZAHVALE

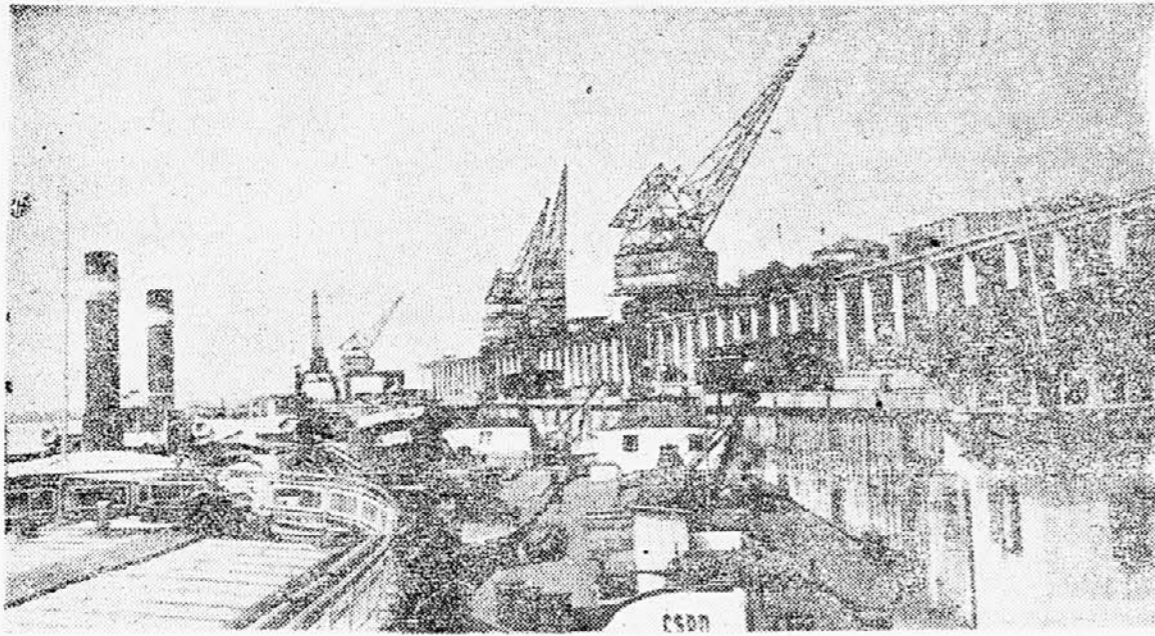
Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega nepozabnega moža in očeta
JOZETA STADLERJA
iskazali poslednjo čast se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali.

ZAHVALE

Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega nepozabnega moža in očeta
JOZETA STADLERJA
iskazali poslednjo čast se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali.

ZAHVALE

Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega nepozabnega moža in očeta
JOZETA STADLERJA
iskazali poslednjo čast se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali. Vsem, ki ste nam v času boleznii pomagali in nas podpirali.

Savska pristanišče v Beogradu

Pomen Donave v mednarodnem prometu

Beograd, ki je že od nekdaj največje jugoslovansko rečno pristanišče, je postal tudi zelo važno prometno križišče. V njegovem pristanišču pretovarjajo vedno več blaga. Ob savski obali pri Beogradu ne pristajajo samo rečne ladje, temveč v zadnjem času tudi vedno več morskih ladij, ki pripuščajo do sem po izredno dolgi poti čez Sredozemsko in Črno morje. Za več mesecev plujejo med Beogradom in Aleksandrijo tri jugoslovanske rečno-pomorske ladje, ki prevažajo industrijske proizvode v dežele na bližnjem vzhodu.

Z graditvijo prvih treh rečno-pomorskih ladij so delno rešeni problemi trga za blago, ki je občutljivo za prekladanje ali pa zahteva zelo drago embalažo. Omogočen je neposredni prevoz iz osrednje države, Beograda ali Novega Sada, do kupčevega morskega pristanišča. Vendar pa je poglavitna prednost pocenitev prevoza. Gospodarstveniki poudarjajo zlasti pomen prihrankov pri devizah kakor tudi dotok tujih plačilnih sredstev, zakaž naše ladje prevažajo tudi tuje blago, med pristanišči, v katerih pristajajo.

majo danes največ prostora v dolgih kolonah ladij na Donavi industrijske surovine.

Legra Beograda ob sotočju Save in Donave je za trgovinsko izmenjavo silno uodna. Beograjsko pristanišče komaj zmaguje vse naloge. Lani so v njem pretovorili 1.588.000 ton blaga.

Evropska in jugoslovanska trgovina vse bolj teži proti deželam bližnjega vzhoda. Madžarska je še pred vojno zgradila prve rečno-pomorske ladje, ki so plule med Budimpešto in sredozemskimi pristanišči. Jugoslavija je tudi začela v zadnjih letih izvažati v te dežele vedno več proizvodov. Toda kombinirani promet z ladjami in železnicami je bil vedno velik problem za jugoslovanske izvoznike. Prekladanje blaga je rečno povzročalo zastajanje prometa in že tako veliki prevozniki stroški so se še večali. Rešitev so iskali v neposrednem prevozu, brez prekladanja, kar se je uresničilo šele nedavno s posebnimi ladjami, ki morejo pluti tako po morjih kakor po velikih rekah.

Ne glede na ves razvoj rečno-pomorskega prometa pa je Donava vedno pomembnejša prometna vez srednje Evrope. Od Regensburga do Bralle plovejo po njej ladje osmih podonavskih držav. Jugoslavija je z 72 ladjami jakosti 42.000 KS in 511 vlečnimi ladjami s skupno nosilnostjo blizu 300.000 ton na prvem mestu glede velikosti rečne trgovske mornarice, pred Češko-Slovaško, Romunijo in Avstrijo. Tudi Avstrija in Češko-Slovaška nameravata zgraditi svoje rečno-pomorske ladjeve.

Povečanju števila in tonáže ladij je sledilo seveda tudi povečanje blagovnega prometa po Donavi. Ladje podonavskih držav so prepeljale lani 9 milijonov ton blaga, Poudarjajo, da je tako visoka tonaža posledica povečane industrializacije dežel srednje in jugovzhodne Evrope, predvsem Jugoslavije. Znatno se je spremenila tudi struktura blagovnega prometa po Donavi. Namesto žita in nafte, ki sta zavezala prej prva mesta, zavze-

Sovjetski dosežki v zdravstvu

Ameriški kirurg dr. Edgar Bergmann je bil dije v Sovjetski zvezi na študijski praktiki. Ob povratku je predaval o dosežkih sovjetske kirurgije in medicine sploh. Povedal je, da je bil v eni moskovskih bolnišnic, kamor pride največ ljudi s poškodbami, ki zahtevajo kirurški poseg. Že dije jemljejo v tej bolnišnici krvni umrlim, ki jo potem spravijo za transfuzije. Lani so dali mrtvi nad 1000 litrov krvi, ki so rešili življenja mnogim. Dr. Bergmann sam večkrat operiral ter se je v tem poslužil krvi mrtvih za transfuzijo. Baje je taka krv potrebna 14 dni ter je transfuzija sama precej manj zapletena kot navadna.

Prav tako je bila na študiju v SZ ameriška zdravnica dr. Jean Henloy. V poročilu pripoveduje o neverjetnih poskusih sovjetskih znanstvenikov pri oživljanju. Sama je bila prisotna, ko so oživili psa, ki je bil mrtev že več kot pet minut, ker mu je bila odtekla skoraj vsa kri. Kri so mu ponovno dovedli skozi arterije in ne intravenozno, kot sicer navadno delajo. V Ameriki se je posrežilo znanstvenikom obuditi k življenju psa največ tri minute po smrti.

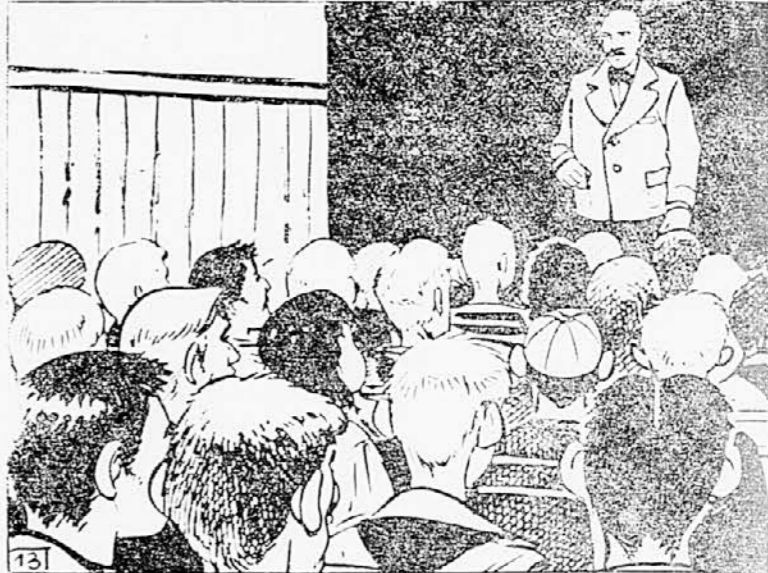
Dalje je za avnica poročala o posebnem defibrilatorju, s katerim morejo normalizirati delo za popolnoma oslabelega srca. V poročilu je dr. Henloyev dalje poudarila, da so sovjetski zdravniki na teh specializiranih področjih gotovo daleč pred ameriški. Za vzrok tega je uvedla splošno koncepcijo sovjetskega zdravstva. Pravi, da jim gre več za preventivno zdravljenje in splošno preprečevanje bolezni, medtem ko se v ZDA ukvarjajo zdravniki predvsem z zdravljenjem že nastalih obolenj.

Jamske slike v Avstraliji

Profesor Stanner, dekan antropološkega oddelka univerze v Canberra, je odkril več sto kamnitih skulptur in jamskih slik v severni Avstraliji. To odkritje je velikega arheološkega pomena. Hrib ob gornjem toku reke Fitzmaurice, v katerem so jame s najdba, imenujejo domačin: Paiviniibi. Med domačini kroji legenda, ki pravi, da bo prišel konec sveta, kadar bo prišla skozi sotesko Fitzmaurice reka ognja. Naključje je hotelo, da je to območje zajel preriski požar ter se je profesor Stanner umaknil v hrib, kjer je potem po naključju odkril jame.

PO POVESTI SAMUELA SCOVILLA RIŠE MIMI MURTER.

13. Izredni sestanki sanpaulskih tabornikov je bil v šolski telovadnici. Prvi je spregovoril taborniški starešina učitelj Gollan. Pozval je Toma, naj razloži tabornikom pogoje, ki jih je postavil župan. Vsi so ga pozorno poslušali, čeprav so že vedeli, kako in kaj in so bili trdno odločeni, da bodo pogoje sprejeli. Spet je vstal starešina.

14. »Tovariši!« je dejal. »Dobro moramo premisliti, preden se odločimo. Vsi bi zares radi imeli kečo, toda cena, ki jo zahteva župan, je visoka. Ne vem, če jo bomo lahko plačali. Tovariša, ki naj bi odšla v gozd, čaka veliko nevarnosti. V gozdu so divje živali, s seboj pa ne smeta vzeti niti noža. Brez obleke bosta, noči pa so mrzle. Premislite dobro!«

15. Njegove besede niso zmanjšale navdušenja. »Ne smemo se ustrašiti pojave našega župana!« »Rešiti moramo ugled tabornikov!« se je slišalo z vseh strani. Taborniki iz vse treh vodov so staknili glave in se posvetovali. Potem se je oglasil Tom: »Tovariši, predlagam, da izberemo tabornika, ki bosta mogla izpolniti zastavljeno nalogo!«

Paraskeva Milovanović in Nenad Mičević prikazujeta naše narodne plesne vajakom mednarodnih enot Združenih narodov na Sinaju. Skupina naših umetnikov je bila deset dni na obisku pri njih ter jim je prikazala naše narodne plesne, godbo in pesmi.

Slepi so videli“ bruseljsko razstavo

Te dni je obiskala bruseljsko svetovno razstavo skupina slepih dečkov, gojencev Doma slepih blizu Bruslja. Kdor je poslušal dečke, kaj in kako so izpraševali vodilce ter kako so se kasneje pogovarjali o obisku, bi težko verjel, da so slepi. Devetnajstletni Michael Huber, ki je slep od sedmega leta, je takole pripovedoval o svojih vtisih: »Bilo je odlično. Veliko je bilo videti. Veliko sem se tudi naučil. Lep izum je stroj za štetje srčnega utripa. Zelo me je zanimal model ZETE in pa astronomski aparati, s katerimi opazujejo vesolje. Vse je bilo tako lepo in z okusom urejeno. V britanskem paviljonu je bila Dvorana tradicij, potem športni in književni oddelek, celo angleški humor je prišel do izraza. Od srca sem se nasmejal morskim deklicam z dežniki — kaže da so

morajo celo one oborožiti proti britanskemu podneblju!«
V Domu slepih ostanejo gojenci do 18. ali 23. leta, dokler se ne izšolajo. Gojenci se lahko odločijo za praktične ali akademske poklice. Mnogi so odšli od tod v svet, kjer so našli mesto med ljudmi ter se odlično obnesli v poklicih.

Drobiž

- 1. Neki angleški zdravnik je raziskoval jokanja ter pri tem ugotovil, da morejo moški jokati največ 34. ženske pa 78 minut nepretrgoma, preden jim usanejo solze. Rekora so odnesle žene Zulukafrov, ki zmorejo 74 minut nepretrganega joka.
- 2. Neki poslanec je zagovarjal pred britanskim parlamentom uvajanje metrskega sistema v deželo ter pri tem dejal: »Saj ta merski sistem odlično funkcijonira celo v Franciji!«

OP E KE

AAAAA B C EEE GG IIII J
KKK LL MM NN OOO PP RRR
SS TTT VV

Iz gornjih črk sestavi sedem besed, ki jih začni v vsaki opeli vpisovati v polje s številko, potem pa naprej v smeri kazalca na urilo.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	32	33	34	35
36	37	38	39	40	41	42
43	44	45	46	47	48	49
50	51	52	53	54	55	56
57	58	59	60	61	62	63
64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77
78	79	80	81	82	83	84
85	86	87	88	89	90	91
92	93	94	95	96	97	98
99	100	101	102	103	104	105

Na poljih s kvadrati in krogci dobiš dve gori v Julijskih Alpah. REŠITEV SOBOTNE KRIZANKE: Vodovar: 1. usamen, 2. Hrvači, 3. odpor, 9. Smirna, -1. 10. črn, -n. 11. rondo, 14. incest, 16. poanta.

— Počakajva, se bova vsaj malo smejala!

TOPOKOTI

Globoko v morju ni nobenega gibanja, nobenega glasu razen tistega, ki ga vnaša tjakaj nezdrava človeška samovolja. Počasno, mirno premikanje globokomorskih tokov, bliskovito blazanje ali tleskanje podmorskega življenja, tu in tam celo delfinovo sopenje ali grgranje — vse to je uglaseno v globoke, mirne tone, podrejeno prvotnemu miru globin. Življenja je tukaj, kajpak, veliko, in smrti tudi, saj ni ne eno ne drugo morju tuje. A čeprav sta kruta, povzročita celo življenje in smrt v globokem morju malo ali nič hrupa.

Ime mi je Edward J. Richardson in sem mornariški častnik — poveljnik podmornice Eel. Naročili so mi, naj povem vso zgodbo od začetka — o Medalji časti, hočem reči, in o tem, kako sem jo dobil — in to je zahteven ukaz. Zgodba pripoveduje o Jimu Bledso in o Walrusu prav toliko kot o meni — začena pa se precej pred tem, ko je Walrus zapustil New London. Začenja se pravzaprav na stari S-16 nekega ledenega dne takoj po božiču 1941, vključuje pa tudi Jimovo zaročenko Lauro Elwood in poveljnika japonskega rušilca Bunga Peta. Bili smo zunaj v ožini Long Islanda in v ledenem vremenu vadili pristajanje, da bi se Jim usposobil za poveljevanje na podmornici. Vojna se je bila pričela kake tri tedne prej. Ko je prišlo na vrsto Jimovo usposabljanje, je S-16 ravno odhajala na prvo plavbo, odkar se je poleti spet vrnila v aktivno službo.

Jim je bil operativni častnik na S-16, jaz pa sem bil njen poveljnik. Bila je ena iz serije »ladij S« iz prve svetovne vojne, čeprav so jo dogradili šele leta 1919 — in preden smo jo prevzeli mi, je služila komaj nekaj let. Vse od 1924. leta je ladžala v »ređci vrstik«. (Tako so jo imenovali zato, ker so bile ladje v njej preslikane z rdečo varovalno barvo.) Njena poglavitna napaka so bili stroji, ki so jih bili zgradili po nemških načrtih, a jih niso mogli nikoli pripraviti do tega, da bi delovali, kakor je treba. Do leta 1924 se je mornarica naveličala nje in njenih mehaničnih težav, jo porinila v staro šaro in upala, da bo v prihodnje bolje zedala.

Tisti čas, ki o njem pripovedujem, sem bil starejši poročnik. S-16 je bila moje prvo poveljniško mesto. Tudi Jim je bil poročnik; služila sva skupaj vse od tistih pekočih vročin dni v philadelphijskem mornariškem arzenalu, ko smo po nujnem ukazu mornarice izveliki opustošeni trup S-16 iz stranskega ladjedelniškega kanala in jo snet pričeli sestavljati. Jim Bledso je bil visok, zagorel in privlačne zunanosti; bilo ga je za dva palca več od mojih petih čevljev in enajstih palcev. Bil je proizvod univerze Yale in je bil v mornarici dve leti in pol — skoraj ves čas pri podmornicah. Jaz sem diplomiral na mornariški akademiji šest let prej in sem bil na podmornicah skoraj tri leta dlje kot Jim.

Pri tem, ko smo spreminjali staro zarjavelo vedro, ki smo ga našli v arzenalu, spet v podmornico, kar je nekdo že bilo, je bil Jim neprecenljiva pomoč. Keith Leone, praporščak, ki je bil pravkar prišel iz podmorniške šole, in stari Tom Schultz, strojni podčastnik, ki je zdaj poročnik, sta dopolnjevala poveljniški kader S-16. Imeli smo veliko dela. Res »veliko«, zakaj ladja je bila prazna lupina, ko smo jo potegnili iz blata. Vso pomlad in poletje smo jo divje obdelovali, se kar naprej znojili, se plazili po njej v umazanih delovnih obliekah in tekmovali z nečim, česar še sami nismo poznali, zakaj rastoča napetost po svetu je delovala tudi na nas. V zraku je bila nepogrešljiva zahtevnost — sleherni košček umazanije, ki je prodiral v naše znojnice, je nosil s seboj delež naglice in pomembnosti. Tudi ukazi, ki sem jih prejemal kot »predvideni poveljujoči častniki«, so poudarjali nujnost, ker so se glasili: »Ko boste pripravljene za plombo, nemudoma sporočite.« Storili smo vse, kar je bilo mogoče.

Laure nisem videval vse dotlej, dokler se nisem javil v New Londonu; a zdaj še ne bi rad govoril o njej, čeprav boste morali spoznati njegovo vlogo, da bi razumili zgodbo o Jimu in meni.

Ko se je mornariško ministrtvo spomladi 1941 odločilo da bo naposled pretreslo stare kosti S-16, sem z nečim, kar je bilo precej podobno obupu, prvič pregledal njeno notra-

nost. Napis »Staro železje« je nosila petnajst let.

V Philadelphijo sva prispela najprej midva z Jimom; Keith in Tom sta prišla nekaj tednov pozneje. Pri delu smo bili vsi novinci. Tom, ki je imel šestnajst let službe kot strojni podčastnik, je bil pravkar prevzel svoj resor. V resnici smo živeli pravzaprav v starem podpalubju in strojih naše podmorniške škatle. Jim je sprejel nalogo, da organizira naše moštvo, ki se je počasi zbiralo, tako, kot da bi bil operativni častnik že od vekomaj. Keith, ki je bil pravkar prišel iz šole za rezervne podčastnike in podmorniške šole, sicer pa je bil čisti proizvod univerze Northwestern, je postal torpedni častnik. Tom je postal, kajpak, tehnični vodja. Moja zadnja dolžnost je bilo mesto tehničnega častnika na Octopusu, ki mi je bila zaupana, odkar sem bil diplomiral na podmorniški šoli, in tako sem posvetil svoj prosti čas iskanju vzrokov za nevarnosti pri strojih. Z nekaj sreče in s pomočjo strojno-konstruktorskega oddelka v arzenalu sem našel nekakšen odgovor. Ko smo torej novič sestavili S-16 in jo izpopolnili, je plula bolje kot kdajkoli prej. Prihodnjih šest mesecev je bila kar naprej na morju in pustila za sabo več morskih milj in več potapljanj kakor vseh pet let prve službene dobe. Spričo načina, kako nas je podmorniška šola, ki smo ji bili podrejeni, pustila oditi, bi si lahko mislili, da je bila to edina podmornica v New Londonu. Odmerili nam niso niti običajnega časa za oskrbo, češ da smo pravkar prišli iz arzenala in tako nam ga ni treba. Ko se je torej naraščajoči seznam nujno potrebnih popravil pričel približevati nevarni točki, sem protestiral pri poveljniku naše eskadre kapitanu Bluntu in tako nam je šola nazadnje godrnjaje odmerila dva tedna »oskrbovanja« — na našo jezo okrog božiča in novega leta. Jimovo usposabljanje za poveljnika pa je pretrgalo celo ta odmor.

Prizadevni, živahni in ambiciozni Jim si je pridobil ugled »rojenega« podmorničarja. Navadno bi častnika s komaj dvema letoma nepretrgane podmorniške službe sploh ne upoštevali pri sestavljanju seznama kandidatov za poveljniška mesta za vadbo poveljevanja, toda vojna je spremenila že marsikaj.